

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
SAVA MONTENEGRO, PODGORICA**

**Izveštaj o izvršenoj reviziji
finansijskih izvještaja za 2009. godinu**

Podgorica, mart 2010. godine

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2009. GODINU

	Strana
Izvještaj o izvršenoj reviziji finasijskih izvještaja	1 – 2
Finansijski izvještaji	
Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Izvještaj o promjenama na kapitalu	5
Izvještaj o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 – 41

KPMG d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 1A
81000 Podgorica
Montenegro

Tel./Fax: +382 20 201 480

E-mail: info@kpmg.me

Internet: www.kpmg.me

Hipotekarna banka a.d. Podgorica

račun 520-1370100-53

Erste Bank a.d. Podgorica

račun 540-1000032318221-33

PIB 02626837 PDV 30/31-05509-0

SKUPŠTINI AKCIONARA
SAVA MONTENEGRO AD, PODGORICA

Izveštaj nezavisnog revizora

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro, Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2009. godine i bilansa uspjeha, bilansa tokova gotovine i izvještaja o promjenama na kapitalu Društva za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregleda osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa propisima Crne Gore. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, implementaciju i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i vršenje računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije izdatih od strane Međunarodnog saveza računovođa. Ovi standardi zahtijevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procjenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima nastalih bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Društva sa ciljem projektovanja revizorskih procedura koje odgovaraju okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola primijenjenih u Društvu. Revizija takođe obuhvata ocjenu da li su računovodstvena načela i značajna procjenjivanja koja je primijenilo rukovodstvo odgovarajuća, kao i opštu ocjenu prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Društvo nije izračunalo rezerve za izravnjanje rizika na dan 31.12.2008. godine. Nismo u mogućnosti da kvantifikujemo efekte ovih rezervi na početna stanja finansijskih izvještaja pripremljenih na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2009. godine.

Kao što je objelodanjeno u Napomenama 3.7 i 23 uz finansijske izvještaje, Društvo je u skladu sa Odlukama Skupštine akcionara od 26. juna 2006. godine i 7. maja 2007. godine izvršilo emisije akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu EUR 266 hiljada odnosno EUR 444 hiljade koje su odobrene Rješenjima Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, što nije u saglasnosti sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16 - "Nekretnine, postrojenja i oprema". Prema navedenom standardu, revalorizacione rezerve po osnovu procjene vrijednosti nekretnina mogu se direktno iskazati kao povećanje neraspoređene dobiti u visini realizovanih revalorizacionih rezervi.

Kvalifikovano mišljenje

Po našem mišljenju, izuzev za efekte koje bi moglo imati pitanje navedeno u prvom paragrafu, kao i efekat koji ima pitanje navedeno u drugom paragrafu *Osnova za kvalifikovano mišljenje*, finansijski izvještaji u svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore.

Bez daljeg kvalifikovanja našeg mišljenja skrećemo pažnju na sledeće:

Kao što je objašnjeno u Napomeni 36 Ovlašćeni aktuar koga je imenovalo Društvo je u svom Izvještaju je dao pozitivno mišljenje, ali je skrenuo pažnju na sledeće činjenice:

1. Troškovi sprovođenja osiguranja (EUR 5.663 hiljade) premašuju iznos režijskog dodatka (EUR 2.730 hiljada) koji se, kako je definisano važećim propisima, koristi za pokriće ovih troškova,
2. Društvo nema pokriće tehničke rezerve propisanim oblicima aktive u iznosu od EUR 2.190 hiljada.

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 3.7 Nekretnine i oprema Društvo je u 2008. godini primjenjivalo model revalorizovane vrijednosti, a u 2009. godini model nabavne vrijednosti za nekretnine, opremu i investicione nekretnine. Efekat promjene računovodstvene politike u iznosu od EUR 697 hiljada je iskazan u bilansu uspjeha u 2009. godini (Napomena 11).

Podgorica, 09. mart 2010. godine

KPMG d.o.o. Podgorica

Vladimir Filipović
Direktor

BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2009. GODINE

U hiljadama EUR	Napomene	2009. godina	2008. godina
POSLOVNI PRIHODI		18.495	14.973
Prihodi osnovne djelatnosti	3.1.1, 5	18.368	14.929
Ostali poslovni prihodi	3.1.2, 6	127	44
POSLOVNI RASHODI		(21.624)	(17.705)
Naknade šteta ostalih osiguranja	3.2, 7	(6.593)	(6.225)
Rashodi po osnovu premije reosiguranja	3.2	(609)	(686)
Rezervisanja i troškovi doprinosa	3.2, 3.17, 8	(7.056)	(5.545)
<i>Troškovi sprovođenja osiguranja</i>			
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.2, 3.3, 9 3.2, 3.8,	(2.208)	(1.653)
- Amortizacija	15, 16, 17	(204)	(215)
- Ostali troškovi sprovođenja osiguranja	3.2, 10	(3.251)	(2.611)
Ostali poslovni rashodi	3.2, 11	(1.703)	(770)
GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		(3.129)	(2.732)
Finansijski prihodi, neto	3.11, 12	426	385
(GUBITAK)/DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(2.703)	(2.347)
Porez na dobit	3.5, 13	31	(19)
NETO (GUBITAK)/DOBITAK		(2.672)	(2.366)
Zarada po akciji	14	(136,18)	(268,85)

09. mart 2010. godine

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor

Napomene na stranama 7 – 41
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2009. GODINE

U hiljadama EUR	Napomene	2009. godina	2008. godina
AKTIVA			
Stalna imovina		4.894	3.438
Nematerijalna ulaganja	3.6, 15	107	113
Nekretnine i oprema	3.7, 16	1.714	2.354
Investicione nekretnine	3.10, 17	88	-
Dugoročni finansijski plasmani	3.11, 18	2.985	971
Obrtna imovina		13.315	10.734
Potraživanja iz poslovnih odnosa	3.11, 19	4.380	4.214
Kratkoročni finansijski plasmani	3.11, 20	6.138	695
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti	3.11, 21	1.124	4.036
Unaprijed plaćeni troškovi	3.12, 22	1.673	1.789
Ukupna aktiva		18.209	14.172
PASIVA			
Kapital		2.272	1.862
Akcijski kapital	23	4.830	4.500
Revalorizacione rezerve	3.13, 24	114	33
(Nepokriveni gubitak)/Neraspoređena dobit		(2.672)	(2.671)
Dugoročne obaveze i rezervisanja		3.158	260
Dugoročna rezervisanja	25	176	102
Ostale dugoročne obaveze	26	58	101
Odložene poreske obaveze	13	24	57
Dugoročni kredit	26	2.900	-
Kratkoročne obaveze		12.779	12.050
Kratkoročne obaveze iz poslovanja	27	572	482
Tekući dio dugoročnih obaveza	26	42	41
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	28	143	-
Obaveze za poreze i doprinose	29	71	75
Obaveze po osnovu šteta		123	189
Prenosna premija	30	5.265	6.199
	3.14, 3.15, 3.16,	6.503	
Rezervisane štete	3.17, 31		4.985
Doprinos za preventivu	32	60	79
Ukupna pasiva		18.209	14.172

09. mart 2010. godine

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja
Vesna Cakić
(Vesna Cakić)

Ovlašteni direktor
Nebojša Ščekić
(Nebojša Ščekić)

Napomene na stranama 7 – 41
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U hiljadama EUR	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit / (Nepokriveni gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januara 2008. godine	4,500	210	11	4.721
Korekcije početnog stanja	-	-	(315)	(315)
Stanje 1. januara 2008. godine, korigovano	4.500	210	(304)	4.406
Efekat procjene vrijednosti nekretnina	-	(170)	-	(170)
Efekat promjene vrijednosti hartija od vrij. raspoloživih za prodaju	-	(8)	-	(8)
Gubitak tekuće godine	-	-	(2.366)	(2.366)
Stanje 31. decembra 2008. godine.	4.500	32	(2.670)	1.862
Stanje 1. januara 2009. godine	4.500	32	(2.670)	1.862
XI emisija akcija	3.000	-	-	3.000
Pokriće gubitka iz akcijskog kapitala	(2.670)	-	2.670	-
Smanjenje revalorizacionih rezervi usled promjene računovodstvene politike	-	(40)	-	(40)
Efekti promjene fer vrijednosti hartija od vrijedi raspoloživih za prodaju	-	122	-	122
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(2.672)	(2.672)
Stanje 31. decembra 2009. godine	4.830	114	(2.672)	2.272

Napomene na stranama na stranama 7 – 41 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U hiljadama EUR

	2009. godina	2008. godina
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi osnovne djelatnosti	12.816	13.412
Odlivi po osnovu naknade šteta i ugovorenih iznosa iz osiguranja, plaćanja dobavljačima i zaposlenima	(13.889)	(11.693)
<i>Neto priliv novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti</i>	(1.073)	1.719
Odliv gotovine na ime plaćene kamate	(52)	(16)
<i>Neto priliv novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti</i>	(52)	(16)
<i>Ukupni neto priliv novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti</i>	(1.125)	1.703
Novčani tokovi iz investicionih aktivnosti		
Prilivi od kamata	414	416
Odliv po osnovu kupovine osnovnih sredstava	(118)	(174)
Odliv po osnovu nematerijalnih ulaganja	(120)	(15)
<i>Neto priliv/(odliv) iz investicionih aktivnosti</i>	176	227
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti		
Priliv od nove emisije akcija	3.000	-
Prilivi od povraćaja kratkoročnih plasmana – oročenih depozita	8.545	1.693
Priliv od kredita	2.900	-
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	303	-
Odlivi po osnovu kupovine hartija od vrijednosti	(512)	(235)
Odlivi po osnovu plasiranja dugoročno oročenih depozita	(2.546)	-
Odliv depozita po osnovu aktiviranja garancija	(13)	-
Odlivi po osnovu plasiranja kratkoročno oročenih depozita	(13.640)	(240)
<i>Neto priliv/(odliv) novčanih sredstva iz finansijskih aktivnosti</i>	(1.963)	1.218
Neto povećanje novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	(2.912)	3.148
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku godine	4.036	888
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju godine	1.124	4.036

Napomene na stranama 7 – 41
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o Društvu

Akcionarsko društvo „Montenegro osiguranje”, Podgorica (u daljem tekstu „Društvo”) osnovano je podjelom akcionarskog društva za osiguranje „Ekos”, Beograd, 30. septembra 1999. godine pod nazivom „Ekos Montenegro osiguranje“ A.D., Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 31. decembra 1999. godine Rješenjem broj Fi. 2871/99, neposredno nakon izdavanja dozvole za rad od strane Saveznog ministarstva za finansije SRJ.

Društvo je promijenilo naziv u Akcionarsko društvo „Montenegro osiguranje”, Podgorica, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici, 22. decembra 2000. godine Rješenjem broj Fi. 3491/00.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list CG” broj 6/02), dana 14. avgusta 2002. godine izvršena je preregistracija Društva kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0004670/001.

Nakon promjene vlasničke strukture u decembru 2007. godine i kupovine većinskog paketa akcija Društva od strane Pozavarovalnice Sava d.d. Ljubljana izvršena, je u toku 2009. godine, promjena naziva Društva u Akcionarsko društvo za osiguranje „Sava Montenegro“, Podgorica. Navedena promjena je registrovana u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, 10. aprila 2009. godine Rješenjem broj 4-0004670/044.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi obaveznih osiguranja, kombinovanog osiguranja motornih vozila, imovinskih osiguranja, nezgode i druge vrste neživotnih osiguranja.

Agencija za nadzor osiguranja je 2. aprila 2008 godine donijela Rješenje broj 304-1/08 kojim se Akcionarskom društvu za osiguranje „Montenegro osiguranje“, Podgorica izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja propisanih članom 10 Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ br. 78/06 i 19/07).

Sjedište društva je u Podgorici, P.C. Kruševac, Rimski trg 70. Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine imalo 103 zaposlena (31. decembra 2008. godine: 100 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list CG”, br. 78/06 i 19/07), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 65/01 do 86/09), Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05 i 80/08).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa propisima Crne Gore zahtijeva primjenu izvjesnih kritičkih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahtijeva da Rukovodstvo koristi svoje procjene u primjeni računovodstvenih politika Društva.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastanka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi****3.1.1 Prihodi od premija osiguranja**

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja („Sl. list CG, br. 27/04), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis.

3.1.2 Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda

3.2. Rashodi

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

Na računima rashoda obuhvataju se poslovni rashodi, finansijski rashodi, i ostali rashodi, koji obuhvataju i rashode po osnovu obezvrjeđenja sredstava. Poslovne rashode najvećim dijelom čine rashodi za obračunate i rezervisane štete, troškovi pribave osiguranja – provizije, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi doprinosa garantnom fondu i regulatornom organu, troškovi amortizacije, troškovi sponzorstva, troškovi reklame i propagande i troškovi uprave Društva.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se prenos troškova vezanih za pribavu osiguranja na naredni period u skladu sa prenosnim premijama.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

3.3. Naknade za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima

3.4. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.5. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, br.40/2008 i br.86/2009). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8 i 9 za usklađivanje prihoda i članovi 10 do 25 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa propisima Crne Gore.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2009. godine iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvrjeđenje vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premija osiguranja.

3.7. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Društvo koristi model nabavne vrijednosti i nekretnine, postrojenja i opremu vodi po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za ukupnu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Pod nabavnom vrijednošću se podrazumijeva vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Društvo u nabavnu vrijednost nekretnina postrojenja i opreme ne uračunava troškove pozajmljivanja.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti nekretnine, postrojenja ili opreme se priznaje kroz bilans uspeha, u skladu s odredbama MRS 36 – „Umanjenje vrijednosti imovine“.

Društvo je za finansijske izvještaje za 2009. godinu izvršilo promjenu računovodstvene politike vrednovanja nekretnina, sa modela fer vrijednosti na model nabavne vrijednosti, uz istovremenu korekciju revalorizacionih rezervi transformisanih u kapital Društva u 2006. i 2007. godini.

Društvo je u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 26. juna 2006. i 7. maja 2007. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu EUR 266.382 odnosno EUR 444.311, koje su odobrene Rješenjima Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore („Sl. list CG”, br. 58/2006 i br. 52/2007). U okviru iznosa od EUR 266.382 sadržan je iznos od EUR 95.136 koji je rezultat procjene zemljišta. Navedeno zemljište je prodato u 2006. godini, te se saglasno MRS 16 – „Nekretnine, postrojenja i oprema”, efekat revalorizacije zemljišta koji je iskazan u revalorizacionim rezervama, može smatrati realizovanim, s obzirom da je izvršena prodaja. Efekat revalorizacije se direktno iskazuje kao povećanje neraspoređene dobiti u visini realizovanih revalorizacionih rezervi, a zatim se može transformisati u kapital.

S obzirom da je Društvo na naprijed opisani način izvršilo prenos revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu od EUR 615.557, a da je Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore svojim rješenjem odobrila emisiju akcija po ovom osnovu, rukovodstvo Društva smatra da nije moguće izvršiti retrospektivnu primjenu promjene računovodstvene politike.

Zbog naprijed navedenih razloga, efekti promjene računovodstvene politike vrednovanja nekretnina, sa modela fer vrijednosti na model nabavne vrijednosti, uz istovremenu korekciju revalorizacionih rezervi transformisanih u kapital Društva u 2006. i 2007. godini, su se odrazili na iskazani rezultat poslovanja u tekućoj godini.

Efekti navedenih promjena na iskazani rezultat poslovanja tekuće godine, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opis	Duguje	Potražuje
Korekcija revalorizacionih rezervi i svođenje na početnu vrijednost prije prenosa u kapital i obezvrjeđenja preko Bilansa Uspjeha		
Revalorizacione rezerve (prenešene u kapital-2006. godine)		267
Revalorizacione rezerve (prenešene u kapital-2007. godine)	-	444
Revalorizacione rezerve (prenešene u kapital-2006. godine - za revalorizacione rezerve koje se odnose na zemljište prodato u 2006. godini)	-	(95)
Bilans uspjeha – Trošak (za negativan efekat po osnovu korekcije revalorizacionih rezervi)	616	
	616	616
Korekcija građevinskih objekata i svođenje na stvarnu nabavnu vrijednost zatvaranjem revalorizacionih rezervi		
Nabavna vrijednost građevinskih objekata (za razliku između stanja u poslovnim knjigama prije korekcije na dan 31.12.2009. godine i stvarne vrijednosti po nabavnim cijenama)	(947)	
Ispravka vrijednosti građevinskih objekata (za razliku između stanja u poslovnim knjigama prije korekcije na dan 31.12.2009. godine i stvarne ispravke vrijednosti po nabavnim cijenama)		(210)
Revalorizacione rezerve (za saldo na kontu revalorizacionih rezervi nakon korekcije po promjeni 1)		(656)
Bilans uspjeha – Trošak (za negativan efekat po osnovu korekcije građevinskih objekata)	81	
	(866)	(866)

Oprema na dan 31. decembra 2009. godine iskazana je po nabavnoj i umanjena za ispravku vrijednosti. Oprema nabavljena u toku godine evidentira se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme, ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala i troškovi svakodnevnih popravki smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

3.8. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se obračunava na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja na početku godine, kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Primijenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Nematerijalna ulaganja	5	20.00	30.00
Građevinski objekti	50	2.00	5.00
Namještaj	8	12.50	20.00
Kompjuteri	5	20.00	30.00
Automobili	7	14.29	15.00
Rashladni uređaji	6	16.67	15.00
Telefoni, telefaksi	4	25.00	25.00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004 do. 86/2009) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za opremu primjenom degresivnog metoda.

3.9. Obevrjeđenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje indikacije obevrjeđivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obevrjeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obevrjeđenja (ukoliko obevrjeđenje postoji).

Nadoknadivu vrijednost predstavlja neto prodajna vrijednost ili korisna vrijednost, u zavisnosti koja od njih dvije je viša. Gubitak zbog obevrjeđenja se odmah priznaje kao rashod u bilansu uspjeha, osim ako je sredstvo iskazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se gubitak zbog obevrjeđenja evidentira kao umanjenje revalorizacionih rezervi.

Ako naknadno dođe do smanjenja ili ukidanja gubitaka zbog obevrjeđenja priznatog u ranijim godinama, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njenoj naknadioj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obevrjeđivanja sredstva. Ukidanje gubitka zbog obevrjeđivanja se priznaje odmah kao prihod u bilansu uspjeha, osim ako se odnosno sredstvo ne vodi po revalorizovanoj vrijednosti, u tom slučaju se ukidanje gubitka zbog obevrjeđivanja prikazuje kao povećanje po osnovu revalorizacije.

3.10. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje svoje djelatnosti, nego se drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrijednosti kapitala.

Kao investiciona nekretnina se određuje:

- zemljište koje se drži u cilju dugoročnog uvećanja vrijednosti kapitala, a ne za prodaju u bližoj budućnosti u okviru redovnog poslovanja,
- zemljište za koje društvo nije odredilo buduću upotrebu,
- objekat u vlasništvu ili pod finansijskim lizingom, uzet u jednokratni ili višekratni lizing,
- zgrada koja se drži radi iznajmljivanja.

Vrijednost investicionih nekretnina Društvo odmjerava po modelu nabavne vrijednosti. Društvo periodično provjerava i objelodanjuje poštenu vrijednost investicione nekretnine, koju utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina.

Ako će se investiciona nekretnina prodati, odnosno stečena je s namjerom otuđenja, ili je njena prodaja veoma vjerovatna, nekretnina se razvrstava u stalnu imovinu koja se drži za prodaju.

3.11. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: učešća u kapitalu pridruženih entiteta, hartije od vrijednosti koje se drže do roka dospelosti, hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju, oročeni depoziti i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu pridruženih entiteta predstavljaju ulaganja u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i prikazana su po prvobitnoj vrijednosti ulaganja. Ulaganje u pridružene entitete predstavlja ulaganje u kojima Društvo ima udio u vlasništvu između 20% i 50% ili u kojima ima značajan uticaj, ali koja nisu pod njegovom kontrolom.

Ukoliko iznos gubitka u pridruženom entitetu prevazilazi ulog, Društvo ne evidentira iznos gubitka iznad uloga, ukoliko nije stvorilo obaveze ili izvršilo plaćanja u ime pridruženog društva.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju ulaganja za koja postoji namjera držanja u posjedu tokom neodređenog vremenskog perioda, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima, a u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznog kursa ili vrijednosti kapitala.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se direktno u kapitalu kroz izvještaj o promjenama na kapitalu, osim za troškove od umanjenja vrijednosti i devizne gubitke i dobitke.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Finansijska ulaganja se isknjižavaju onda kada pravo na priliv po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno, kada Društvo suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva.

Prilikom prodaje finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak predhodno priznat u kapitalu biće priznat kao dobit ili gubitak preko bilansa uspjeha.

Finansijska sredstva koje se drže do roka dospijea

Finansijska sredstva koja se drže do dospijea predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospijecom, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospijea. Ukoliko Društvo prodaje više od beznačajnog iznosa investicije koja se drži do dospijea, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju. Ulaganja koja se drže do dospijea se odnose na ulaganja u obveznice poslovne banke. Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja. Kamata se obračunava i naplaćuje polugodišnje.

Finansijska sredstva namijenjena trgovanju

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjena trgovanju predstavljaju plasmane u akcije privrednih društava koja se kotiraju na tržištima hartija od vrijednosti u Crnoj Gori.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Finansijska sredstva namijenjena trgovanju (nastavak)

Finansijska ulaganja se isknjižavaju onda kada pravo na priliv po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno, kada Društvo suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva.

Iznos više/(manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobit / (gubitak) u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

Potraživanja iz poslovnih odnosa i oročeni depoziti

Potraživanja iz poslovnih odnosa predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao onaj koji je raspoloživ za prodaju poveća i ako se to povećanje bude moglo objektivno dovesti u vezu sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti treba da se stornira, a iznos storniranja prizna u bilansu uspjeha.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U izvještajima novčanih tokova pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Novčane ekvivalente predstavljaju oročeni depoziti kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.12. Unapred plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja i ostala AVR

Unapred plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja predstavljaju razgraničene troškove srazmjerno odnosu prenosne premije i ukupne premije. U aktivnim kratkoročnim vremenskim razgraničenjima obuhvaćeni su i razgraničene unaprijed plaćene obaveze koje ne terete bilans uspjeha obračunskog perioda.

3.13. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane na osnovu efekata revalorizacije, odnosno svodenja na fer vrijednost plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Navedeni efekti priznati su direktno u kapitalu, odnosno revalorizacionim rezervama Društva. U slučaju kad je poštena vrijednost veća pokazuje se kao povećanje revalorizacione rezerve od investicija, dok se u suprotnom slučaju pokazuje kao njeno smanjenje.

3.14. Rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete, vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete, osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane nadležnog suda, uključujući pripadajuće kamate i troškove spora.

3.15. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezervisane nastale, a neprijavljene štete se sastoje od očekivanih isplata za štete i troškove po osnovu šteta u vezi sa osiguranim slučajem koji se desio, ali nije još prijavljen Društvu na dan procjene.

Rezervisanja sredstava za nastale, a neprijavljene štete utvrđuje se na bazi podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim, a neriješenim štetama ne uključujući rentne štete.

3.16. Rezervisanja za izravnjanje rizika

Rezervisanja za izravnjanje rizika se obračunavaju na osnovu Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika („Sl. list CG“ br. 70/08 od 19.11.2008). Rezerva za izravnjanje rizika obrazuje se na osnovu standardnog odstupanja, mjerodavnih tehničkih rezultata i tehničke premije u samopridržaju, za svaku vrstu neživotnih osiguranja kojima se društvo za osiguranje bavi u posmatranom periodu.

3.17. Doprinos garantnog fonda

Garantni fond čine sredstva formirana izdvajanjem doprinosa garantnom fondu na teret bilansa uspjeha tekućeg perioda radi ekonomske zaštite putnika i oštećenih trećih lica i sredstva od ostvarenih regresnih zahtjeva prema licima koja nisu zaključila ugovor o obaveznom osiguranju. Sredstva garantnog fonda su strogo namjenska i vode se na posebnom računu pri Nacionalnom birou osiguravača Crne Gore.

Nacionalni biro osiguravača Crne Gore je 4. maja 2007. donio Odluku o utvrđivanju visine doprinosa i korišćenju sredstava garantnog fonda. Navedenom odlukom je utvrđeno da se doprinos za obrazovanje sredstava garantnog fonda formira iz tehničke premije obaveznog osiguranja vlasnika, od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima množenjem broja motornih vozila za koje je zaključen ugovor o osiguranju sa iznosima navedenim u pregledu koji slijedi:

<u>Vrsta vozila</u>	<u>Iznosi u EUR</u>
Putnička vozila	6
Teretna vozila	20
Autobusi	40
Ostala motorna vozila	5
Granično osiguranje	3

Obračun i uplata doprinosa garantnom fondu primjenjuje se na sva zaključena obavezna osiguranja od 1. juna 2006. godine što je predviđeno Članom 23. navedene Odluke.

3.18. Garantna rezerva

Zakon o osiguranju Crne Gore propisuje da sva društva za osiguranje moraju imati garantnu rezervu koju čini:

- osnovni kapital
- rezerve iz dobiti
- dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, najviše do 50%
- dio neraspoređene dobiti tekuće godine, najviše do 50%, pod uslovom da utvrđeni iznos ne prelazi prosječnu vrijednost neto dobiti ostvarene u posljednje tri godine i da ne prelazi 25% iznosa garantne rezerve
- revalorizacione rezerve, pod uslovom da ne prelaze 20% iznosa garantne rezerve.

Garantna rezerva umanjuje se za stečene sopstvene akcije, gubitak iz ranijih godina i gubitak iz tekuće godine. Ukupan iznos garantne rezerve ne može biti manji od novčanog iznosa osnovnog kapitala.

3.19. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. GLOBALNA EKONOMSKA KRIZA

Zbog tekuće globalne ekonomske krize i njenog nepovoljnog uticaja na domaće ekonomske aktivnosti na lokalnom tržištu Crne Gore, očekuje se da će Društvo poslovati u težim uslovima i nesigurnijem ekonomskom okruženju tokom 2010. godine, a moguće i nakon toga. Uticaj krize na poslovanje Društva se trenutno ne može u potpunosti predvidjeti i stoga postoji element opšte nesigurnosti.

Tekuća finansijska kriza do sada je ograničeno uticala na finansijski položaj i uspješnost poslovanja Društva, uglavnom zahvaljujući internim aktivnostima na upravljanju rizicima i ograničenjima koja nameću važeće pravne odredbe. Društvo redovno prati kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo smatra da će likvidnost u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou, s obzirom na izvršenu dokapitalizaciju kojom se kapital Društva uvećao za EUR 3 miliona. Pogoršanje ekonomske situacije u zemlji vjerovatno će uticati na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje obaveze. Takva situacija može uticati na rezervisanja Društva za gubitke po osnovu obezvrjeđenja u 2010. godini, kao i na druga područja u kojima se od rukovodstva Društva očekuje da daje procjene. Finansijski izvještaji za 2009. godinu sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na rezervisanja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Društvo će se u 2010. godini usredsrediti na upravljanje svojim poslovnim aktivnostima u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju, kao i na očuvanje svog položaja na tržištu .

5. PRIHODI OSNOVNE DJELATNOSTI**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Prihodi od premija osiguranja		
- obavezno osiguranje od autoodgovornosti	7.997	6.757
- auto kasko osiguranje motornih vozila	2.871	2.607
- nezgoda	242	290
- imovina	317	329
- putnici	81	103
- ostala osiguranja	299	156
	<u>11.807</u>	<u>10.242</u>
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja za štete (napomena 31)	4.985	3.738
Prihodi od provizija reosiguranja i učešća reosiguravača u naknadi šteta	771	586
Prihodi od regresnih šteta	589	176
Prihodi od zelenih karata	216	187
	<u>18.368</u>	<u>14.929</u>

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Dobici od prodaje hartija od vrijednosti	42	-
Naplaćena otpisana potraživanja	1	
Ostali poslovni prihodi	84	44
	<u>127</u>	<u>44</u>

7. NAKNADA ŠTETA OSTALIH OSIGURANJA**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Naknade šteta po osnovu:		
- auto odgovornosti	4.731	4.521
- kasko osiguranja	1.391	1.056
- auto nezgoda	138	146
- imovine	86	4
- putnici	-	
- ostalih šteta	106	6
	<u>6.452</u>	<u>5.733</u>
Isplate šteta sudskim putem	58	271
Troškovi vještačenja i kontrole šteta	83	221
	<u>6.593</u>	<u>6.225</u>

8. REZERVISANJA I TROŠKOVI DOPRINOSA**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Rezervisanja za štete (napomena 31)		
- Auto odgovornost	5.950	4.673
- Ostala osiguranja	396	299
- Renta	153	-
	<u>6.499</u>	<u>4.972</u>
- Rezerve za izravnjanje rizika	13	-
Doprinos garantnom fondu	399	471
Troškovi nadzora osiguranja	126	102
DAC- Razgraničeni prihod od provizije	19	-
	<u>544</u>	<u>573</u>
	<u>7.056</u>	<u>5.545</u>

Na osnovu člana 175 Zakona o osiguranju i Člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor („Sl. list CG“ br.04/2008), godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaćaju društva za osiguranje iznosi 0.99% godišnje bruto premije društva. Godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje plaća se Agenciji, u jednakim mjesečnim ratama koje dospijevaju svakog petog u mjesecu za tekući mjesec. Ako društvo za osiguranje ovu naknadu ne plati u navedenom roku, Agencija će rješenjem zadužiti obveznika da tu naknadu plati sa zakonskom zateznom kamatom.

Društvo za osiguranje dužno je da, do 1. marta svake godine, obavještava Agenciju o visini bruto premije u prethodnoj kalendarskoj godini, koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini. Dok se osnovica ne utvrdi, naknada u tekućoj godini se plaća po iznosima naknade utvrđenim

za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se svaka eventualna doplata ili pretplata uzima u obzir pri plaćanju prve rate utvdene na osnovu konačnih podataka o visini osnovice.

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama EUR

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Neto zarade i naknade zarada	1.033	691
Porezi na zarade i naknade zarada	235	189
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	279	198
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	232	156
Troškovi toplog obroka i prevoza	52	42
Troškovi po osnovu ugovora o djelu	144	66
Troškovi dnevnica i službenih putovanja	36	26
Troškovi naknada za upotrebu sopstvenog automobila u službene svrhe	10	2
Naknade Odboru direktora	15	19
Otpremnine za prestanak funkcije višeg rukovodstva Društva sa pripadajućim iznosom poreza i doprinosa	-	160
Promjena razgraničenih troškova naknada zaposlenima	21	-
Troškovi rezervisanja za beneficije zaposlenima (napomena 25)	11	62
Regres	70	39
Ostali lični rashodi	7	2
Troskovi rezervisanja radnih sporova (napomena 25)	<u>63</u>	<u>-</u>
	<u><u>2.208</u></u>	<u><u>1.652</u></u>

10. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

U hiljadama EUR

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Sponzorstva	152	103
Troškovi provizije – pribave osiguranja	1.583	1.382
Troškovi reklame i propagande	458	364
Troškovi usluga i zakupnina	124	94
Troškovi održavanja	35	39
Troškovi materijala	117	125
Bankarske provizije	41	32
Troškovi PTT usluga	93	76
Troškovi goriva i energije	65	70
Troškovi ostalih nematerijalnih usluga	57	131
Troškovi intelektualnih usluga	275	87
Troškovi reprezentacije	20	29
Troškovi sajmova i stručnog usavršavanja	7	8
Ostali nematerijalni troškovi	161	71
Troškovi ribrendinga	63	-
UKUPNO	<u>3.251</u>	<u>2.611</u>

11. OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama EUR

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Obezvrijeđenje vrijednosti hartija od vrijednosti namijenjenih trgovanju	-	2
Obezvrijeđenje vrijednosti potraživanja (napomena 19):		
- obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	581	293
- ostalih osiguranja	328	20
- regresnih šteta	53	443
	<u>962</u>	<u>756</u>
Efekat promjene racunovodstvene politike-svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	697	-
Drugi poslovni rashodi	44	12
	<u>1.703</u>	<u>770</u>

12. FINANSIJSKI PRIHODI, NETO**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Prihodi od kamata	480	407
Rashodi kamata	(53)	(21)
Kursne razlike, neto		(1)
	<u>(1)</u>	
	<u>426</u>	<u>385</u>

13. POREZ NA DOBIT**a) Porez na dobit****U hiljadama EUR**

	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
Obračunati tekući porez u toku godine	2	-
Obračunati odloženi porez u toku godine	<u>(33)</u>	<u>19</u>
Stanje na kraju godine	<u>(31)</u>	<u>19</u>

b) Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim izvještajima Društva i poreskom bilansu

Usaglašavanje poreza na dobit po poreskom bilansu za 2009. i 2008. godinu prikazano je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
Gubitak/dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(2.703)	(2.347)
Poreska stopa 9%	(243)	(211)
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	95	68
Nepriznata odložena poreska sredstva	153	148
Nepriznati efekti procjene – korekcije po osnovu promjena računovodstvene politike	(32)	15
Ostala usaglašavanja	<u>(4)</u>	<u>(1)</u>
	<u>(31)</u>	<u>19</u>

c) Nepriznata odložena poreska sredstva

Obzirom na globalnu finansijsku krizu čiji su se efekti počeli osjećati na poslovanje finansijskih institucija u Crnoj Gori, rukovodstvo Društva smatra da ne postoji dovoljno ubjedljivih dokaza da će se u budućem periodu ostvariti dovoljno oporezive dobiti na teret koje bi Društvo moglo iskoristiti iskazani poreski gubitak preko priznavanja odloženog poreza kao sredstva. Poreski gubici ističu u rokovima prikazanim u sljedećem pregledu:

Godina porijekla	Godina isteka	U hiljadama EUR	
		31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
2009/2008	2014/2013	153	148
		<u>153</u>	<u>148</u>

d) →Odložene poreske obaveze**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Stanje na početku godine	57	38
Obračunati odloženi porez u toku godine	<u>(33)</u>	<u>19</u>
Stanje na kraju godine	<u>24</u>	<u>57</u>

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva.

14. ZARADA PO AKCIJI**U hiljadama EUR**

	2009.	2008.
Neto (gubitak)/dobit	(2.672)	(2.366)
Broj akcija-ponderisani prosjek	<u>19,625</u>	<u>8,801</u>
Osnovna zarada po akciji	<u>(136,18)</u>	<u>(268,85)</u>

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Kretanje na nematerijalnim ulaganjima – softverima za 2009. i 2008. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	149	134
Povećanja	32	15
Smanjenje	(6)	
Stanje, 31. decembra	<u>175</u>	<u>149</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	36	9
Amortizacija	34	27
Smanjenje rashoda	(2)	
Stanje, 31. decembra	<u>68</u>	<u>36</u>
Sadašnja vrijednost		
Stanje, 31. decembra	<u>107</u>	<u>113</u>
Stanje, 1. januara	<u>113</u>	<u>125</u>

16. NEKRETNINE I OPREMA

Kretanje na građevinskim objektima i opremi za 2009. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema</u>	<u>Investicije u toku</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2009. godine	1.994	897	-	2.891
Prenos na investicione nekretnine	(255)	-	-	(255)
Promjena računovodstvene politike svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	(792)	-	-	(792)
Povećanja	-	101	256	357
Prenosi	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(4)	-	(4)
Stanje, 31. decembra 2009. godine	<u>947</u>	<u>994</u>	<u>256</u>	<u>2.197</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2009. godine	268	269	-	537
Promjena računovodstvene politike svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	(143)	-	-	(143)
Prenos na investicione nekretnine	(78)	-	-	(78)
Amortizacija	20	150	-	170
Otuđenja i rashodovanja	-	(3)	-	(3)
Stanje, 31. decembra 2009. godine	<u>67</u>	<u>416</u>	<u>-</u>	<u>483</u>
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2009. godine	<u>880</u>	<u>578</u>	<u>256</u>	<u>1.714</u>
1. januara 2009 godine	<u>1.726</u>	<u>628</u>	<u>-</u>	<u>2.354</u>

17. INVESTICIONE NEKRETNINE

Kretanje na investicionim nekretninama za 2009. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	<u>Investicione nekretnine</u>
Nabavna vrijednost	
Stanje, 1. januara 2009. godine	
Prenos sa građevinskih objekata	-
Promjena računovodstvene politike svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	255
Povećanja	(155)
Otuđenja i rashodovanja	-
Stanje, 31. decembra 2009. godine	-
	<u>100</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje, 1. januara 2009. godine	
Prenos sa građevinskih objekata	-
Promjena računovodstvene politike svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	78
Amortizacija	(67)
Otuđenja i rashodovanja	1
Stanje, 31. decembra 2009. godine	-
	<u>12</u>
Sadašnja vrijednost	
31. decembra 2009. godine	
1. januara 2009 godine	<u>88</u>

Odlukom Odbora direktora br. 004-402/10 od 16.06.2009. godine odobreno je da se nekretnina u Bulevaru Save Kovačevića br. 4 površine 125 m² izda pod zakup. S obzirom da je u poslovnim knjigama Društva navedena nekretnina bila klasifikovana kao nekretnina za obavljanje poslovnih aktivnosti u okviru nekretnina postrojenja i opreme, te je promjenom namjene ista transformisana u investicionu nekretninu.

U skladu sa navedenim u napomeni br. 3.7. Društvo je za finansijske izvještaje za 2009. godinu izvršilo promjenu računovodstvene politike vrednovanja nekretnina sa modela fer vrijednosti na model nabavne vrijednosti, te je saglasno navedenom i za vrednovanje investicionih nekretnina primijenilo metod nabavne vrijednosti.

Prihodi koje je Društvo ostvarilo izdavanjem investicionih nekretnina u zakup u 2009. godini iznose ukupno 750 eura.

Društvo je za potrebe objelodanjivanja, saglasno zahtjevima MRS 40 – „Investicione nekretnine”, angažovalo nezavisnog procjenjivača koji je utvrdio fer vrijednost pomenute investicione nekretnine, koja na dan 31.12.2009. godine iznosi EUR 118 hiljada.

18. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**U hiljadama EUR**

	<u>Period</u>	<u>Godišnjakamatna stopa</u>	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
<i>Učešća u kapitalu drugih pravnih lica</i>				
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore – 33.33%			50	50
Ostala učešća			5	5
			<u>55</u>	<u>55</u>
<i>Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju</i>				
Obveznice Fonda Penzionog i invalidskog osiguranja Crne Gore			595	193
Minus: tekuće dospijeće			(425)	(101)
			<u>170</u>	<u>92</u>
<i>Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća</i>				
Obveznice NLB Montenegro banke A.D., Podgorica			300	300
Minus tekuće dospijeće			(300)	
			<u>-</u>	<u>300</u>
<i>Dugoročno oročeni depoziti – instrumenti obezbjedenja</i>				
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	4 godine	7%	300	300
Minus tekuće dospijeće			(300)	
Udruženje osiguravača Srbije, Beograd	-	-	214	224
Depozit kod Erste banke	2 godine	4,13%	8	-
Depozit kod Erste banke	2 godine	4,27%	8	-
Depozit kod Erste banke	118 mjeseci	4,13%	10	-
			<u>240</u>	<u>524</u>
<i>Dugoročno oročeni depoziti</i>				
Depozit kod CKB A.D., Podgorica	2 godine	8,4%	2.500	-
Depozit kod Erste banke	2 godine	4,15%	20	-
			<u>2.520</u>	<u>-</u>
			<u>2.985</u>	<u>971</u>

Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 50 hiljada se odnosi na osnivački kapital biroa od ukupno EUR 150 hiljada osnivačkog kapitala, osnovanog u skladu sa Ugovorom o osnivanju od 2. aprila 2007. godine zaključenog sa Lovćen osiguranjem AD, Podgorica, i Magnat osiguranjem AD, Podgorica

Ciljevi biroa su: unaprjeđenje, razvoj i afirmisanje profesije osiguranja; usklađivanje djelatnosti i unaprjeđenje poslovanja članova biroa; povezivanje i učlanjivanje u međunarodne organizacije i asocijacije osiguranja u inostranstvu; unaprjeđenje saradnje sa međunarodnim organizacijama i asocijacijama osiguranja i ostvarivanje zajedničkih interesa članova u zemlji i inostranstvu. Društvo kao član biroa stiče pravo na jedan glas na svakih

EUR 10,000 učešća u kapitalu, kao i na pravo dijela imovine u slučaju likvidacije ili prestanka rada biroa. Društvo ima obavezu da po navedenom osnovu uplaćuje mjesečnu članarinu u iznosu od EUR 1,000 za finansiranje rada biroa.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 595 hiljada predstavljaju 656.153 obveznica Fonda Penzionog i invalidskog osiguranja Crne Gore čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1. U 2010. godini dospijeva 456.297 obveznica, 199.856 obveznica dospijeva 2011. godine.

Udruženje osiguravača i Ministarstvo finansija su se sporazumjeli da od 3. juna 2006. godine Udruženje osiguravača obavlja poslove u međunarodnom sistemu zelene karte, auto odgovornosti i za društva za osiguranje registrovana u Crnoj Gori. U skladu sa navedenim, Društvo je na račun Udruženja osiguravača uplatilo revolving depozit u visini iznosa jednog samopridržaja ugovora o reosiguranju obaveza po međunarodnoj zelenoj karti za uredno izvršenje tekućih obaveza Društva po osnovu međunarodne zelene karte u iznosu EUR 200 hiljada. Kamata se obračunava godišnje i pripisuje iznosu depozita.

19. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA

U hiljadama EUR

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja:		
- obavezno osiguranje od autoodgovornosti	1.309	1.352
- auto kasko osiguranje motornih vozila	1.138	1.308
- ostala osiguranja	395	213
	<u>2.842</u>	<u>2.873</u>
Minus: Obezvrjeđenje	(1.525)	(617)
	<u>1.317</u>	<u>2.256</u>
Potraživanja po osnovu premije reosiguranja-Lovćen re	188	6
Potraživanja po osnovu premije reosiguranja Sava Re (napomena 34)	64	95
Potraživanja po osnovu premije reosiguranja Sava Re provizija(napomena 34)	42	-
	<u>294</u>	<u>101</u>
Potraživanja za regresne štete	1.128	696
Potraživanja po osnovu datih avansa	1.227	935
Potraživanja za kamatu	85	32
Potraživanja po osnovu pretplate poreza na dobit	87	87
Potraživanje za višak šteta iznad samopridržaja od reosiguravača	854	675
Druga potraživanja	26	16
	<u>3.407</u>	<u>2.441</u>
Minus: Obezvrjeđenje	(638)	(584)
	<u>2.769</u>	<u>1.857</u>
	<u>4.380</u>	<u>4.214</u>

Promjene na obezvrjeđenju vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2009. i 2008. godine prikazane su u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Stanje na početku godine	1.202	446
Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 11)	962	756
Naplaćena otpisana potraživanja iz ranijih godina (napomena 6)	(1)	-
Stanje na kraju godine	<u>2.163</u>	<u>1.202</u>

20. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**U hiljadama EUR**

	<u>Period (dani)</u>	<u>Godišnja kamatna stopa</u>	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
<i>Kratkoročno oročeni depoziti</i>				
Hipotekarna banka A.D. Podgorica	365	8,00%	500	-
Hipotekarna banka A.D. Podgorica	365	8,00%	400	-
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	365	7,00%	-	378
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	365	6,75%	1.000	-
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica tekuće dospijeće - instrument obezbjedjenja	312	7,00%	300	-
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	365	8,30%	400	75
Erste banka A.D., Podgorica	365	7,50%	1.000	100
Erste banka A.D., Podgorica		3,83%	-	40
Erste banka A.D., Podgorica, owerdraft.	365	0,00%	300	-
Erste banka A.D., Podgorica ins.obezb.	365	0,00%	10	-
Hypo Alpe Adria banka A.D., Podgorica	365	8,00%	500	-
Hypo Alpe Adria banka A.D., Podgorica	365	8,00%	1.000	-
			<u>5.410</u>	<u>593</u>
		<u>Učešće %</u>		
<i>Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju</i>				
Titeks A.D., Podgorica		0.0462	1	1
Montenegro berza A.D., Podgorica		0.3943	2	-
			<u>3</u>	<u>1</u>
<i>Tekuće dospijeće (napomena 18):</i>				
Obveznice NLB Montenegro banke A.D., Podgorica			300	-
Hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju			425	101
			<u>725</u>	<u>101</u>
			<u>6.138</u>	<u>695</u>

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 300 hiljada predstavljaju 300 obveznica pojedinačne vrijednosti u iznosu EUR 1.000 emitovane od strane

NLB Montenegro banke AD, Podgorica sa godišnjom kamatnom stopom od 6.5%. Navedene obveznice dospijevaju u cjelosti 21. jula 2010. godine.

Oročeni depozit sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 300 hiljada odnosi se na sredstva oročena kao obezbjeđenje garancije u korist Udruženja osiguravača Srbije („Udruženje osiguravača“). Udruženje osiguravača je 2. novembra 2006. godine sa Ministarstvom finansija Crne Gore („Ministarstvo finansija“) potpisalo Sporazum o obavljanju poslova garantnog fonda, zelene karte, autoodgovornosti i proširivanju teritorijalnog važenja osiguranja autoodgovornosti.

Sporazum se odnosi na obavljanje poslova obrade šteta iz osnova autoodgovornosti i proširivanja polise na teritoriju Crne Gore čime ista stiče status međunarodne karte osiguranja autoodgovornosti.

U skladu sa navedenim, Ministarstvo finansija kao predstavnik društava za osiguranje iz Crne Gore i garant za izvršavanje njihovih obaveza u međunarodnom sistemu zelene karte obezbijedilo je da se u korist Udruženja osiguravača oroče sredstva u iznosu EUR 300 hiljada sa rokom važnosti 4 godine. Navedeni depozit dopijeva 08.11.2010.godine.

21. NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI

U hiljadama EUR

	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
Žiro računi	124	136
Blagajna	<u>124</u>	<u>136</u>
Novčani ekvivalenti - oročeni depoziti do 90 dana		
- Erste banka AD, Podgorica	1.000	-
- Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	-	150
- NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	-	2.700
- Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	-	1.050
	<u>1.000</u>	<u>3.900</u>
	<u>1.124</u>	<u>4.036</u>

Depoziti kod Erste banke AD, Podgorica u iznosu od EUR 1.000 hiljada su oročeni na period do 90 dana, sa kamatnom stopom od 8% na godišnjem nivou.

22. UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Razgraničeni unaprijed plaćeni troškovi pribave osiguranja		
Troškovi provizije	654	902
Troškovi zakupa	57	55
Troškovi zarada	368	418
Troškovi reklama i sponzorstva	299	300
Ribrending	60	-
	<u>1.438</u>	<u>1.675</u>
Ostali unaprijed plaćeni troškovi		
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa	26	5
Unaprijed plaćeni ostali troškovi	8	19
Unaprijed plaćeni troškovi reosiguranja	201	90
	<u>235</u>	<u>114</u>
	<u>1.673</u>	<u>1.789</u>

23. AKCIJSKI KAPITAL**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.			31. decembar 2008.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana	23.233	100	4.830	8,794	99.92	4.496
Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb	-	-	-	7	0.08	4
	<u>23.233</u>	<u>100</u>	<u>4.830</u>	<u>8,801</u>	<u>100.00</u>	<u>4.500</u>

Nominalna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2009. godine iznosi EUR 207,8808, dok je nominalna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godini iznosila EUR 511,29.

Skupština akcionara je na redovnoj sjednici održanoj dana 31.03.2009. godine, donijela Odluku broj 005 - 186/5, o pokriću gubitka u iznosu od EUR 2.670 na teret kapitala Društva, i Odluku broj 005 - 186/6, o smanjenju kapitala Društva za iznos od EUR 2.670. Umanjenje kapitala vrši se na način što se umanjuje nominalna vrijednost jedne akcije sa EUR 511,29 na EUR 207,8808. Ukupan iznos kapitala Društva, nakon smanjenja, iznosi EUR 1.830 ili 8.801 akcija nominalne vrijednosti od EUR 207,8808.

Na osnovu odluke Skupštine akcionara broj 005 -186/7 od 31.03.2009. godine o zatvorenoj ponudi XI emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine emitovano je 14.432 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 207,8808, odnosno ukupan obim emisije u iznosu od EUR 3 miliona.

Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je, Rješenjem broj 02/2e-11/4-09 od 11.05.2009. godine, potvrdila uspješnost emisije akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 3 miliona, odnosno 14.432 redovne akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 207,8808 što čini 100% odobrenog obima te emisije akcija.

Na drugoj vanrednoj sjednici održanoj 17.06.2009.godine Skupština akcionara je donijela Odluku o povećanju kapitala Društva za iznos od EUR 3 miliona. Ukupan iznos kapitala Društva nakon povećanja iznosi EUR 4.830 hiljada.

Društvo je registrovano za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja. U skladu sa članom 21 Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ br. 78/06 i 19/07), Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi minimalni novčani iznos osnovnog kapitala koji nije manji od EUR 2.250 hiljada za sve vrste neživotnih osiguranja.

24. REVALORIZACIONE REZERVE

Revalorizacione rezerve sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine formirane su po osnovu efekata revalorizacije bilansnih pozicija koje su prikazane u pregledu:

U hiljadama EUR

	Nekretnine i oprema	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2009.godine	40	(8)	32
Efekat promjene vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	122	122
Efekat promjene računovodstvene politike-svođenje nekretnina na nabavnu vrijednost	(40)	-	(40)
Stanje na dan 31.12.2009. godine	-	114	114

25. DUGOROČNA REZERVISANJA

Kretanja u toku godine na rezervisanjima za naknade zaposlenima prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Stanje na dan 1. januara	102	40
Povećanje u toku godine (napomena 9)	11	62
Rezerve za radne sudske sporove	63	-
Stanje na dan 31. decembra	176	102

Rezervisanje za naknade zaposlenima odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina za penzije i jubilarne nagrade i na rezervisanja po osnovu radnih sporova.

Zaposleni kojima je otkazom prestao radni odnos u Društvu 31.12.2006. godine, su pokrenuli radni spor kod suda koji je prvostepeno okončan. Rezervisani iznos predstavlja iznos iz prvostepene odluke, a isplata po ovom osnovu može biti izvršena po donošenju drugostepene odluke.

Pretpostavke korišćene u procjeni aktuara za 2009. i 2008. godinu su sljedeće:

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Nominalna diskontna stopa	3.91%	4.55%
Očekivana stopa nominalnog rasta zarada	3%	6%

26. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE I DUGOROČNI KREDIT

Ostale dugoročne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godine u iznosu od EUR 58.088 odnose se na obaveze po osnovu Ugovora o finansijskom lizingu za nabavku službenih automobila. Otplata kreditnog dijela lizing aranžmana vrši se u 60 jednakih mjesečnih rata.

Dugoročni kredit sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu od EUR 2.900.000 odnosi se na obaveze po Ugovoru o dugoročnom kreditu br.000-520 od 25.08.2009.godine.

U hiljadama EUR

	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	42	52		41
- od jedne do tri godine	58	88		78
- preko tri godine	-	25		23
	<u>100</u>	<u>165</u>		<u>142</u>
Minus budući troškovi finansiranja		(23)		-
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga		<u>142</u>		<u>142</u>
Uključeno u finansijske izvještaje kao:				
Tekući dio dugoročnih obaveza			42	41
Ostale dugoročne obaveze			<u>58</u>	<u>101</u>
Dugoročni kredit (napomena 34)				
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	-	-	-	-
- od jedne do tri godine	2.900	-	2.900	-
- preko tri godine	-	-	-	-
	<u>2.900</u>		<u>2.900</u>	<u>-</u>
			<u>3.000</u>	<u>142</u>

27. KRATKOROČNE OBAVEZE IZ POSLOVANJA**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Obaveze prema dobavljačima	143	146
Obaveze prema povezanim licima (napomena 34)	302	238
Primljeni avansi	89	77
Ostale obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	38	21
	<u>572</u>	<u>482</u>

28. OSTALE KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu od EUR 143 hiljade odnose se na obaveze po Ugovoru o overdraft kreditu br.OD/09264/00072 od 06.10.2009.godine u iznosu od EUR 141 hiljade i druge kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od EUR 2 hiljade.

29. OBAVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Obaveze za poreze na premije osiguranja	39	39
Obaveze za porez na dodatu vrijednost	-	2
Obaveze za doprinos garantnom fondu	28	34
Obaveze za porez na kamatu	2	-
Obaveze za tekući porez na dobit	2	-
	<u>71</u>	<u>75</u>

30. PRENOSNA PREMIJA**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	3.686	3.890
Prenosna premija ostalih osiguranja	1.579	2.309
	<u>5.265</u>	<u>6.199</u>

31. REZERVISANE ŠTETE**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete	4.607	4.106
Ostala osiguranja	209	198
Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete	1.674	681
Rezerve za izravnanje rizika	13	
	<u>6.503</u>	<u>4.985</u>

Kretanja su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	2009.	2008.
Stanje 1. januara	4.985	3.358
Korekcija početnog stanja	-	398
Povećanje na teret troškova (napomena 8)	6.512	4,972
Smanjenje u korist prihoda (napomena 5)	(4.985)	(3.738)
Smanjenja za isplaćene rente	(9)	
Ostalo	-	(5)
Stanje 31. decembra	<u>6.503</u>	<u>4,985</u>

32. DOPRINOS ZA PREVENTIVU**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Auto odgovornost	35	47
Ostala osiguranja	24	32
	<u>59</u>	<u>79</u>

Kretanja su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR

	2009.	2008.
Stanje, 1. januara	79	92
Umanjenje gubitka na teret doprinosa za preventivu	(20)	(13)
Stanje, 31. decembra	<u>59</u>	<u>79</u>

33. GARANTNA REZERVA**U hiljadama EUR**

	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
Osnovni kapital	4.830	4.500
Revalorizacione rezerve	114	32
Akumulirani gubitak	<u>(2.672)</u>	<u>(2.670)</u>
	<u>2.272</u>	<u>1.862</u>

Garantna rezerva Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine iznosi EUR 2.272 hiljade i veća je za EUR 22 hiljade od iznosa predviđenog članom 21. Zakona o osiguranju CG, kao obavezni početni fond sigurnosti.

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA**U hiljadama EUR**

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
<i>Rashodi po osnovu premije reosiguranja</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana	507	604
<i>Rashodi po osnovu kamata</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana	42	-
<i>Prihodi od provizije reosiguranja</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana	72	45

U hiljadama EUR

	<u>31. decembra 2009.</u>	<u>31. decembra 2008.</u>
<i>Potraživanja iz poslovnih odnosa</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana		
- premija reosiguranja (napomena 19)	64	95
- potraživanje za višak šteta iznad samopridržaja	273	180
- potraživanja za proviziju reosiguranja	<u>42</u>	<u>26</u>
	379	301
<i>Kratkoročne obaveze iz poslovanja</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana (napomena 27)	302	238
<i>Kratkoročne obaveze iz finansiranja</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana (napomena 28)	1	-
<i>Dugoročne obaveze iz finansiranja</i>		
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana (napomena 26)	<u>2.900</u>	<u>-</u>

Na osnovu člana 110 Zakona o radu ("Sl. list CG", br.43/03), Granskog kolektivnog ugovora za banke, druge finansijske organizacije i osiguranje („Sl. list CG“, br.35/04 i 12/06), Statuta Društva, kao i Ugovora o pravima, obavezama, ovlašćenjima i zaradi višeg rukovodstva Društva, u 2009. godini ključnom rukovodećem osoblju je obračunata i isplaćena bruto zarada (sa pripadajućim porezima i doprinosima) u iznosu EUR 266 hiljada. Na osnovu Odluke br. 70/b od 05.12.2007 godine isplaćena je bruto naknada za rad u Odboru direktora, članu Odbora direktora u iznosu od EUR 15 hiljada

35. SUDSKI SPOROVI

Društvo vodi određene sudske sporove sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od Društva. Premda se ne mogu sa sigurnošću predvidjeti efekti i ishod ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, vjerovatno neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

36. MIŠLJENJE AKTUARA

Mišljenje ovlaštenog aktura o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2009. godinu dao je eksterni aktuar. Društvo je angažovalo ovlaštenog aktuara koji je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara ("Sl. list SRJ" 30/96 i 53/99), izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31. decembra 2009. godinu.

U konačnoj ocjeni aktuar je izrazio sljedeće mišljenje:

1. Ukupna bruto premija osiguranja u 2009 godini iznosila je 10.873.447,57 EUR i manja je za 4.26% u odnosu na 2008 godinu. Na ovo smanjenje premije uticala je ne samo globalna finansijska kriza već i preregistracija vozila u Srbiji koja su imala polise osiguranja Sava Montenegro. Međutim, Društvo treba da analizira i druge razloge smanjenja premije kako bi prevazišlo taj problem u narednom periodu.
2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Obračunati režijski dodatak iznosi 2.730.036,05 eura. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose 5.663.224,67 EUR i za 2.933.188,62 EUR su veći od režijskog dodatka, odnosno za 107,4% . Iako je ovaj previsoki iznos troškova sprovođenja osiguranja dobrim delom objektivno uslovljen zbog oštro izražene neloyalne konkurencije na tržištu osiguranja, Društvo bi u narednom periodu trebalo da racionalnije upravlja ovim troškovima dovodeći ih na razumnu meru. Mora se konstatovati da je veliko probijanje režijskog dodatka, koje bi, ako se ovakav trend nastavi negativno uticalo na sigurnost poslovanja Društva. Društvo bi moralo da poveća portfelj i smanji troškove sprovođenja osiguranja. Smanjenje troškova sprovođenja osiguranja pozitivno će uticati na finansijski rezultat Društva.
3. Društvo ima garantnu rezervu 2.271.618,22 € koja je veća od minimalnog iznosa osnovnog kapitala za 21.618,22 €. Obračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala odnosno **2.250.000 evra**. Garantna rezerva je veća od margine solventnosti pa možemo da zaključimo da je Društvo solventno.

Budući da je bilo izvesno da će Društvo završiti poslovnu godinu sa gubitkom, te je postojala opasnost da bude ugrožen minimalni iznos osnovnog kapitala u narednom periodu, a time i sigurnost poslovanja, po nalogu ovog ovlaštenog aktuara početkom decembra meseca, Skupština akcionara Društva je donela Odluku br. 005-911/1 od 23.12.2009. godine o dokapitalizaciji, koja zbog spore administrativne procedure nije realizovana u decembru već u januaru mesecu 2010. godine. Na taj način dokapitalizacijom u iznosu od 3.000.135,71 evra Društvo je rešilo taj problem .
4. Na dan 31.12.2009. godine Društvo nema pokriće tehničke rezerve propisanim oblicima aktive u iznosu od **2.190.481,78** odnosno **18,6%**. Ovo je generalni problem tržišta osiguranja u regionu kao posledica globalne finansijske krize. Realizovanom dokapitalizacijom u januaru 2010. godine u iznosu od 3.000.135,71 evra Društvo je rešilo ovaj problem.
5. Društvo je u 2009. godini sprovodilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je doneo nadležni organ Društva po pribavljenom mišljenju ovlaštenog aktuara i na taj način obezbedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje. Društvo je uvelo veći broj novih, atraktivnih proizvoda osiguranja da bi obezbedilo bolju konkurentsku poziciju na tržištu osiguranja, a time i povećalo portfelj osiguranja.
7. Društvo sprovodi osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, sa savremenim i pouzdanim softverima.
8. Ispoljene probleme u vođenju stroge evidencije polisa Društvo je dobrim delom rešilo. Preporuka Društvu je da ubrza taj proces kako bi se izbegle moguće neregularnosti.

9. Društvo je dostiglo zadovoljavajući stepen ažurnosti u likvidaciji redovnih šteta. Potrebno je podići navedeni stepen ažurnosti u likvidaciji sudskih šteta.
10. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom društva, po metodu „pro rata temporis“.
11. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i regulativom Crne Gore u iznosu 6.489.451,06 EUR. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete) u tehničkoj premiji iznosi 79,32% što odgovara aktuarskim standardima evropske prakse. Ovako visok iznos rezervisanih šteta izdvaja Društvo na tržištu osiguranja Crne Gore kao solidnog osiguravača kome je cilj blagovremena isplata šteta iako je pri tome značajno pogoršalo poslovni rezultat.
- Društvo je po Pravilniku obračunalo rezerve za izravnjanje rizika u iznosu od 13.233,72 evra.
- Visok iznos rezervacija šteta kao i visok procenat rešenih starih i tekućih šteta govori da je reč o Društvu čiji je cilj da poboljša svoje performanse obelodanjujući pri tome realnost rezultata svog poslovanja.
- Možemo konstatovati da se radi o Društvu koje želi da ispravi nagomilane probleme iz prethodnog perioda, kako bi svoje poslovanje zasnovalo na poštovanju aktuarskih i računovodstvenih standarda.
12. Ukupni tehnički rezultat u 2009 je pozitivan. Međutim za grane osiguranja gdje je negativan tehnički rezultat, potrebno je preispitati tarifu premija i ukoliko je potrebno korigovati je. Negativan tehnički rezultat kod osiguranja autoodgovornosti je objektivno uslovljen budući da je tarifa potcjenjena, a regulisana je od strane države.
13. Društvo je u poslovnoj 2009. godini ostvarilo gubitak iz poslovanja u iznosu od 2.672.487,78 €.
14. Izračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala za vrste osiguranja kojima se Društvo bavi (2.250.000,00 Eura). Iznos Garantne rezerve je veći od margine solventnosti.

Na osnovu svega napred izloženog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara, a imajući u vidu da je Društvo izvršilo dokapitalizaciju u januaru mesecu 2010. godine u iznosu od 3.000.000,00€, čime je rešen problem ugroženosti sigurnog poslovanja Društva, dajem **pozitivno** mišljenje na finansijski izveštaj Društva za poslovnu 2009. godinu.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Skupština akcionara Društva je, na svojoj IV vanrednoj sjednici održanoj dana 23. decembra 2009. godine, donijela odluku broj 005- 911/1, o zatvorenoj ponudi XII emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine. Obim emisije koja se emituje ovom odlukom iznosi EUR 3 miliona i podijeljen je na 14.432 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 207,8808. Pravo kupovine akcija ove emisije imaju lica koji su akcionari na dan donošenja ove odluke.

Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je, Rješenjem broj 02/2e-46/4-09 od 09.02.2010. godine, potvrdila uspješnost emisije akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 3 miliona, odnosno 14.432 redovne akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 207,8808, što čini 100% odobrenog obima te emisije akcija.

38. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore

(„Sl. list CG“, br. 80/2004), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

Na zahtev akcionarskog društva za osiguranje Sava Montenegro Podgorica, saglasno odredbama Zakona o osiguranju (Sl. List RCG 78/06) i Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju (Sl. list br. 4/07), a takođe saglasno načelima osiguranja i aktuarske struke, dostavljam Odboru direktora AD za osiguranje «Sava Montenegro»

**MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA
NA GODIŠNJI RAČUN I GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA
ZA OSIGURANJE SAVA MONTENEGRO PODGORICA ZA 2009. GODINU**

OPŠTI DEO

1. Naziv i sedište

Privredno društvo za osiguranje posluje pod nazivom AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE SAVA MONTENEGRO PODGORICA.

2. Oblik organizovanja

Privredno društvo je organizovano kao akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro.

3. Upis u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici.

Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Montenegro Podgorica, upisano je u CRPS pod brojem 4-0004670/051 dana 14.08.2009. godine.

4. Rješenje Ministarstva finansija RCG br.02-3229/1 od 28.12.2001.

5. Matični broj društva: 02303388

6. Izvršni direktor: Ščekić Nebojša, dipl. ecc

7. Vrste osiguranja za koje je Društvo registrovano

Društvo ima dozvolu za obavljanje sedećih poslova neživotnih osiguranja:

1. Osiguranje od posledica nezgode, sa osiguranjem od povreda na radu i profesionalnih oboljenja, koje pokriva isplatu ugovorenih suma, dijela osiguranih suma, odnosno naknadu ugovorenih troškova, isplate zbog posledica povrede ili oštećenja zdravlja ili zbog smrti putnika;
2. Dobrovoljno zdravstveno osiguranje, koje pokriva jednokratnu novčanu naknadu zbog nesposobnosti za rad, kao i naknadu ugovorenih troškova lečenja i kombinaciju isplate ovih naknada;
3. Osiguranje motornih vozila, koje pokriva sve štete, odnosno gubitak motornih vozila na sopstveni pogon, osim šinskih vozila i gubitak bez sopstvenog pogona;
4. Osiguranje šinskih vozila, koje pokriva štete, odnosno gubitak šinskih vozila;
5. Osiguranje vazduhoplova, koje pokriva sve štete, odnosno gubitak vazduhoplova;
6. Osiguranje plovnih objekata, koje pokriva sve štete, odnosno gubitak plovnih objekata (morskih, rječnih i jezerskih);

7. Osiguranje robe u prevozu, koje pokriva sve štete, odnosno gubitak robe uključujući prtljag, bez obzira na vrstu prevoza;
8. Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti, koje pokriva sve štete na imovini, osim šteta koje pokrivaju osiguranja iz tačke 3 i 7 ovog člana, koje nastanu usled požara, eksplozije, oluje i drugih prirodnih nepogoda, atomske energije, klizanja i sleganja tla;
9. Ostala osiguranja imovine, koja pokrivaju sve štete na imovini, osim šteta koje pokrivaju osiguranja iz tačke 3 do 7, koje nastanu zbog loma mašina, stakla, krađe, grada, mraza ili drugih opasnosti iz tačke 8.
10. Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila na sopstveni pogon na kopnu, uključujući odgovornost prilikom transporta;
11. Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, uključujući odgovornost prilikom transporta;
12. Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe plovni objekata, uključujući odgovornost u transportu;
13. Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu, koje pokriva ostale vrste odgovornosti, osim one iz tačke 10 i tačke 12;
14. Osiguranje kredita koje pokriva: opasnost od neplaćanja, odnosno kašnjenja u plaćanju zbog insolventnosti ili drugih događaja, postupaka ili činjenica; izvozne kredite i ostale opasnosti povezane sa izvozom, trgovinom i ulaganjima na domaćem i ino tržištu; kredite koji se isplaćuju u ratama; hipotekarne i lombardne kredite, poljoprivredne kredite i ostale kredite i zajmove;
15. Osiguranje jemstva, koje pokriva i garantuje neposredno i posredno ispunjenje obaveza dužnika;
16. Osiguranje finansijskih gubitaka, koje pokriva sve gubitke zbog rizika gubitka zaposlenja, nedovoljnih prihoda; lošeg vremena; izgubljene dobiti; neplaniranih opštih troškova; neplaniranih troškova poslovanja; gubitka tržišne vrednosti; gubitka zakupnine, odnosno prihoda; posrednih poslovnih gubitaka, osim gubitaka prethodno pomenutih u ovoj tački, ostalih neposlovnih i finansijskih gubitaka;
17. Osiguranje troškova pravne zaštite koji pokrivaju troškove notara, sudske troškove, troškove advokata i ostale troškove postupka;
18. Osiguranje pomoći na putovanju, koje pokriva pomoć licima koja naiđu na probleme na putovanju, odnosno u drugim slučajevima odsutnosti iz mjesta prebivališta ili boravišta;
19. Druge vrste neživotnih osiguranja;
20. Poslovi saosiguranja;
21. Drugi poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja koji obuhvataju: poslove posredovanja u osiguranju, poslove zastupanja u osiguranju, utvrđivanje i procjena rizika i šteta i pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

7. Dokumenta i podaci na osnovu kojih se daje mišljenje:

- Bilans uspeha na dan 31.12.2009. godine,
- Bilans stanja na dan 31.12.2009. godine,
- Ugovor o reosiguranju sa reosiguravajućim društvom „Sava Re“ DD iz Ljubljane
- Opšta akta, Tarife i uslovi osiguranja.

Prema bilansu uspeha, sa stanjem **31.12.2009.** godine, ostvaren je neto gubitak **2.672.487.78 €**.

POSEBNI DEO

1. Godišnji obračun

Godišnji obračun za 2009. godinu, sa stanjem 31.12.2009. godine, sastavljen je u skladu sa Zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima, opštim aktima i pravilnicima Društva i odlukama organa upravljanja Društva.

Svi obrasci Godišnjeg računa su potpisani od strane ovlašćenog lica, izvršnog direktora Društva Nebojše Ščekića, dipl.ecc., i lica odgovornog za sastavljanje bilansa Vesne Cakić.

2. Ocena akata Poslovne politike

Akti Poslovne politike Društva su u skladu sa propisima i strukom osiguranja.

Društvo poseduje sledeće poslovne akte:

1. Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja regresa
2. Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija
3. Pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za izravnavanje rizika
4. Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava društva
5. Pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja
6. Pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka
7. Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja rezervacija za štete
8. Odluku o tehničkim osnovama osiguranja
9. Odluku o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabelama maksimalnog samoprdržaja i ukupnom iznosu samoprdržaja
10. Uslove i tarife za osiguranje pokretne tehnike (instrumenti, uređaji i alati)
11. Uslove i tarife za osiguranje imovine željezničko – transportnih preduzeća
12. Uslove i tarife za osiguranje kredita
13. Uslove i tarife za osiguranje vlasnika odnosno korisnika plovnih objekata iz upotrebe za štete pričinjene trećim licima
14. Uslove i tarife za osiguranje od opasnosti prekida rada usljed požara i nekih drugih opasnosti
15. Uslove i tarife za osiguranje elektroprivrede
16. Uslove i tarife za osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja
17. Uslove i tarife za transportno osiguranje
18. Uslove i tarife za osiguranje brodova, čamaca i ostalih plovnih objekata na moru (pomorsko kasko osiguranje)
19. Uslove i tarife za osiguranje od odgovornosti
20. Uslove i tarife za osiguranje od opšte odgovornosti
21. Uslovi i tarife za osiguranje profesionalne odgovornosti
22. Uslove i tarife za osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih i priključnih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima
23. Uslove i tarife za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja
24. Uslove i tarife za kombinovano osiguranje motornih vozila
25. Uslove i tarife za osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja
26. Uslove i tarife za osiguranje objekata u montaži
27. Uslove i tarife za osiguranje poslova u izgradnji
28. Uslove i tarife za osiguranje stvari domaćinstva
29. Uslove i tarife za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva
30. Uslove i tarife za osiguranje mašina od loma i nekih drugih opasnosti
31. Uslove i tarife za osiguranje industrijskih, zanatskih i uslužnih djelatnosti od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti

32. Uslove i tarife za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti
33. Uslove i tarife za osiguranje životinja
34. Uslove i tarife za osiguranje u paketu stambenih objekata i stvari u domaćinstvu
35. Uslove i tarife za osiguranje profesionalne odgovornosti
36. Uslove i tarife za osiguranje u slučaju zloupotrebe platnih kartica
37. Uslove i tarife za osiguranje zaliha od fizičkih oštećenja

Pravilnici i odluke društva, kao i Uslovi osiguranja i Tarife premija su u skladu sa Zakonom. Na sva ta akta ovlašćeni aktuar je dao mišljenje.

3. Ostvarena bruto premija i raspodela premije

Struktura premije osiguranja iskazana po granama osiguranja prikazana je u tabeli 1.

Tabela 1. Struktura premije osiguranja u periodu od **01.01.-31.12.2009.** godine

Vrsta osiguranja	Bruto premija bez poreza	Tehnička premija	%	Preventiva	%	Režijski dodatak	%
Auto odgovornost	7.593.541,88	5.796.909,87	76,34	57.710,92	0,76	1.738.921,09	22,90
Granicno osiguranje	165.368,62	126.242,40	76,34	1.256,80	0,76	37.869,41	22,90
Auto kasko	2.029.025,84	1.380.143,38	68,02	27.594,75	1,36	621.287,71	30,62
Imovina-civil	272.642,25	168.302,06	61,73	3.353,50	1,23	100.986,69	37,04
Imovina-industrija	126.316,49	85.920,48	68,02	1.717,90	1,36	38.678,11	30,62
Nezgoda	250.783,57	164.990,51	65,79	3.285,26	1,31	82.507,79	32,90
Osig.putnika u j.p.	132.690,12	101.295,64	76,34	1.008,44	0,76	30.386,04	22,90
Osig.robe u pr.tran.	47.154,12	36.836,80	78,12	735,60	1,56	9.581,72	20,32
Opšta odgovornost	21.730,65	15.746,03	72,46	312,92	1,44	5.671,70	26,10
Putno zdravstveno	91.258,70	53.997,77	59,17	1.076,85	1,18	36.184,07	39,65
Osiguranje plovila	67.088,82	51.215,61	76,34	509,88	0,76	15.363,34	22,90
Osiguranje domaćin.	75.087,58	62.059,88	82,65	623,23	0,83	12.404,47	16,52
Pomorski kasko	758,93	554,02	73,00	11,00	1,45	193,91	25,55
	10.873.447,57	8.044.214,45		99.197,07		2.730.036,05	

Prihod od zelene karte u 2009 godini iznosi **215.683,00 €**.

Raspodela premije izvršena je u saglasnosti sa članom 17. Zakona o osiguranju i Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Do neznatnih odstupanja pri prelasku sa neto na bruto obračun režijskog dodatka i preventive dolazi zbog zaokruživanja na dve decimale.

Premija osiguranja od autoodgovornosti formirana je saglasno odredbama iz čl.3. Sporazuma o najnižoj godišnjoj premiji osiguranja vlasnika, odnosno korisnika motornih i priključnih vozila za štete pričinjene trećim licima.

Raspodela premija neobaveznih osiguranja izvršena je prema Pravilnicima Društva.

Obračunati režijski dodatak iznosi **2.730.036,05** eura. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose **5.663.224,67** eura, a nepokriveni iznos troškova osiguranja je **2.933.188,62**

5. Primjena Pravilnika o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija

Prenosna premija obračunata je u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna iznosa prenosnih premija. U tabeli 2 dat je prikaz obračunate prenosne premije po vrstama osiguranja.

Tabela 2. Pregled prenosne premije osiguranja po vrstama osiguranja

Vrsta osiguranja	Bruto premija osiguranja		Prenosna premija (PP)		Učešće PP u bruto premiji	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	2	3	5	6	8	9
Autoodgovornost	7.019.542,39	7.593.541,88	3.923.903,62	3.685.535,29	55,90%	48,54%
Auto kasko	3.200.830,83	2.029.025,84	1.916.750,09	1.074.551,43	59,88%	52,96%
Imovina	312.342,68	398.958,74	141.919,12	224.259,80	45,44%	56,21%
Nezgodna	320.444,61	250.783,57	46.972,41	56.019,81	14,66%	22,34%
Osiguranje putnika	74.251,32	132.690,12	21.765,37	72.936,98	29,31%	54,97%
Transport	26.340,08	47.154,12	2.941,21	18.984,78	11,17%	40,26%
Pomorski kasko	9.103,69	758,93	3.618,24	365,95	39,74%	48,22%
Opšta odgovornost	30.963,18	21.730,65	18.161,38	9.923,15	58,65%	45,66%
Putno zdravstveno	86.623,83	91.258,70	57.822,49	49.398,14	66,75%	54,08%
Osiguranje plovila	50.285,91	67.088,82	22.294,32	29.560,30	44,34%	44,06%
Granično osiguranje	177.366,35	165.368,62			0,00%	0,00%
Osiguranje domaćinstva	49.227,28	75.087,58	42.880,58	43.549,59	87,11%	58,00%
UKUPNO	11.357.322,15	10.873.447,57	6.199.028,83	5.265.085,22	54,58%	48,42%

Prenosna premija 31.12.2009. godine iznosi **5.265.085,22** (što čini 48.42% bruto premije) i manja je u odnosu na prethodnu godinu za 15.07%. Prenosna premija se obračunava metodom „pro rata temporis“.

4. Odluka o tabeli maksimalnog samoprdržaja

Visina samoprdržaja u svim vrstama osiguranja utvrđena je prema Odluci o tabeli maksimalnih samoprdržaja koja je primjenjivana u toku protekle poslovne godine.

Tabelu maksimalnog samoprdržaja po vrstama osiguranja donela je Skupština Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara.

Tabela 3. Maksimalni samopridržaj

Maksimalni samopridržaji su saglasni strukturi portfelja osiguranja.

Vrsta osiguranja	Visina samopridržaja u €
Požar – Civili	
osnovni rizici	150.000,00
dopunski rizici	50.000,00
Požar – industrija/II	
osnovni rizici	150.000,00
dopunski rizici	50.000,00
Lom mašina /iii/1./	50.000,00
Lom mašina /III/2;3/	50.000,00
Provalna krađa i razbojništvo /IV/	50.000,00
Elektronski računari /XVII/	50.000,00
Građevinski objekti u izgradnji	50.000,00
Objekti u montaži	50.000,00
Međunarodni kargo	50.000,00
Domaći kargo	50.000,00
Osiguranje nezgode	50.000,00
Autoodgovornost	75.000,00
Auto kasko	75.000,00
Pomorski kasko i odgovornost	50.000,00
Osiguranje profesionalne odgovornosti	50.000,00
Ostale vrste osiguranja (fakultativno)	50.000,00

Društvo po pravilu prihvata obaveze po jednom osiguranom riziku, a preko tog iznosa višak rizika prenosi u reosiguranje.

Premija reosiguranja u 2009. godini je iznosila **609.266,35 €**:

Sava Re	507.276,34
Udruženje reosiguravača Srbije	93.490,01
Wienerstadtische Vienna	8.500,00

Ukupna potraživanja od reosiguravača nastala u 2009. godine iznose 398.677,75 €:

Lovćen Re – 334.558,68 €
Sava Re - 64.119,07 €

U narednoj tabeli dato je učešće premije reosiguranja po vrstama osiguranja u ukupnoj premiji.

Tabela 4. Učešće premije reosiguranja u premiji osiguranja

Vrsta osiguranja	Bruto premija osiguranja		Premija reosiguranja		Učešće premije reosigur. u premiji osiguranja	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	2	3	4	5	6	7
Autoodgovornost	10.397.739,57	9.787.936,34	493.781,33	227.490,01	4,75%	2,32%
Auto kasko						
Imovina	361.569,96	474.046,32	150.698,49	318.937,38	41,68%	67,28%
Nezgodna	320.444,61	250.783,57	—	—	—	—
Osiguranje putnika	74.251,32	132.690,12	—	—	—	—
Transport	26.340,08	47.154,12	4.139,92	2.416,92	15,72%	5,13%
Pomorski kasko	9.103,69	758,93	—	—	—	—
Opšta odgovornost	30.963,18	21.730,65	—	11.291,91	—	51,96%
Putno zdravstveno	86.623,83	91.258,70	—	—	—	—
Osiguranje plovila	50.285,91	67.088,82	37.696,06	49.130,13	74,96%	73,23%
UKUPNO	11.357.322,15	10.873.447,57	686.315,80	609.266,35	6,04%	5,60%

5. Tehničke rezerve

Tabela 5. Pregled tehničkih rezervi osiguranja

R.br	Tehničke rezerve	Stanje na dan 31.12.2008		Stanje na dan 31.12.2009.		Indeks
		Iznos	%	Iznos	%	
		1	Prenosna premija	6.199.028,85	55,43%	
2	Rezervisane štete	4.985.051,34	44,57%	6.489.451,06	55,15%	130,18%
3.	Rezerve za izravnjanje rizika			13.233,72	0,11%	
	Ukupno	11.184.080,19	100,00%	11.767.769,78	100,00%	105,22%

Tehničke rezerve (bruto) na dan **31.12.2009.** godine su dostigle nivo od 11.767.769,78 €.

Bruto rezervisane štete učestvuju u tehničkoj rezervi sa 55,15%, bruto prenosna premija sa 44,74%, a rezerve za izravnjanje rizika 0.11%.

U poređenju sa stanjem na dan 31.12.2008. tehničke rezerve su veće za 5,22%.

DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA TEHNIČKIH REZERVU

Sredstva tehničkih rezervi Društva se deponuju i ulažu u skladu sa članom 90 Zakona o osiguranju I članom 4 I 5 Pravilnika o ograničenjima deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi li garantne rezerve društva ua osiguranje.

Red. br.	Sredsava tehničkih rezervi deponuju se i ulažu u:	Dozvoljeni procenat ulaganja	Ostvareni iznos	Ostvareni procenat ulaganja
1	Obveznice, odnosno druge dužničke HOV kojima se trguje na organozovanom tržištu HOV u Crnoj Gori	25%	424.572,00	3,61%
2	Akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu HOV u Crnoj Gori	30%	3.367,00	0,03%
3	Obveznice, odnosno druge dužničke HOV I akcije kojima se ne trguje na organozovanom tržištu HOV u Crnoj Gori a čiji je emitent pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori	5%	300.000,00	2,55%
4	Depoziti kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori	100%	8.637.708,00	73,40%
5	Nepokretnosti upisane u katastar nepokretnosti u Crnoj Gori ako je njihova kupovna cena određena na osnovu procene ovlašćenog proenjivača I ako donose prihod ili se može očekivati prihod	30%	87.792,00	0,75%
6	Dužničke HOV emitovane od strane druge države, centralne banke druge države ili međunarodne finansijske organizacije	15%		
7	Poslovni račun društva za osiguranje	3%	123.849,00	1,05%
Deponovana sredstva tehničkih rezervi			9.577.288,00	
Ukupna tehnička rezerva			11.767.769,78	
Nepokriveni iznos tehničkih rezervi			2.190.481,78	

Tehničke rezerve Društva na dan 31.12.2009. godine iznose **11.767.769,78 €**. Nepokriveni iznos sredstava tehničkih rezervi adekvatnim oblicima aktive iznosi 2.190.481,78 odnosno 18,61%. Međutim Društvo je dokapitalizacijom u januaru mesecu 2010. godine rešilo ovaj problem.

6. Rezervisane štete

Rezervisane štete utvrđene su u skladu sa Pravilnikom o rezervisanim štetama.

Društvo ažurno vodi knjige šteta u koje upisuje svaku prijavljenu štetu, kao i podatke o toku likvidacije.

Rezervacije za štete formiraju se korišćenjem metoda koje su propisane. U narednoj tabeli dat je uporedni pregled nastalih prijavljenih šteta

Tabela 6. Pregled likvidiranih i rezervisanih (bez uvećanja sa koeficijentom troškova) šteta

Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale		Prijavljene 2009	Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete						Plaćene 31.12.2009						Likvidirane a neplaćene				Broj odbijenih šteta 2009.		
	prijavljene a neriješene			31.12.2009																		
	Štete 31.12.2008			Štete iz 2008		Štete iz 2009		Ukupno		Štete iz 2008		Štete iz 2009		Ukupno		Štete iz 2008		Štete iz 2009				
	Br	Iznos		Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	Br	Iznos	8	9	Ukupno
Redovne AO	268	445.430,16	2.279	45	97.848,69	277	604.866,96	322	702.715,65	151	206.325,05	1.832	2.192.524,59	1.983	2.398.849,64			16	10.094,00	72	154	226
Sudske AO	276	3.647.846,50	160	104	1.752.872,25	109	1.932.850,00	213	3.685.722,25	141	2.141.061,09	31	133.360,31	172	2.274.421,40	3	101.910,98	1	3.150,00	28	19	47
Auto kasko	74	176.739,11	1.133	6	3.745,00	132	182.868,55	138	186.613,55	61	164.635,27	971	1.218.186,20	1.032	1.382.821,47			5	8.280,47	7	25	32
Imovina	0	0,00	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	13	86.461,28	13	86.461,28					0	7	7
Osiguranje domaćinstva	1	562,00	19	0	0,00	2	2.121,00	2	2.121,00	1	562,00	12	5.997,45	13	6.559,45					0	5	5
Nezgodna	19	8.402,40	360	0	0,00	17	16.242,00	17	16.242,00	17	9.199,40	275	140.097,00	292	149.296,40					2	68	70
Putno zdravstveno os	1	3.000,00	7	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	2.216,98	6	2.216,98					1	1	2
Transport	4	8.952,80	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	5.891,14	0	0,00	4	5.891,14					0	0	0
O D	0	0,00	3	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1.531,00	1	1.531,00					0	2	2
P O K	0	0,00	2	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	62.904,00	2	62.904,00					0	0	0
	643	4.290.932,97	3.983	155	1.854.465,94	537	2.738.948,51	692	4.593.414,45	375	2.527.673,95	3.143	3.843.278,81	3.518	6.370.952,76	3	101.910,98	22	21.524,47	110	281	391

Prateći troškovi vezani za štete u 2009. godini su iznosili 82.802,37€, iznos na ime uslužnih šteta je bio 15.328,26 €.Plaćene su rentne štete u iznosu od 8.934,24€

U toku 2009. godine Društvo je platilo ukupno 3.518 šteta u ukupnom iznosu 6.370.952,76 €. (prosečna isplaćena šteta 1.810,96 €)

Društvo je 2009 god. isplatilo veliki broj šteta iz ranijih godina pri čemu je u tom broju veoma značajno učešće sudskih šteta. Od 643 šteta koje su bile rezervisane na 31.12.2008 godine (tabela 6) tokom 2009 godine isplaćeno je 375, odbijeno 110 šteta, dok su 3 štete likvidirane a neplaćene. Dakle, rešeno je 75.89% starih šteta. Od ukupnog broja tekućih šteta rešeno je 86.52% šteta.

Po prezentiranim podacima Društva nastale a neprijavljene štete za 2009. godinu (bez uvećanja sa koeficijentom troškova) iznose **1.645.941,97 €**.

Rezervacija na ime kapitalizovane rente (bez uvećanja sa koeficijentom troškova) iznosi **141.820,07 €**.

Ukupne rezervacije uvećane koeficijentom za rezervaciju troškova u vezi sa rešavanjem šteta na dan 31.12.2009 iznose 6.489.451,06 €.

Rezerve za izravnjanje rizika iznose: 13.233,72 Eura

Tabela 6A: Pregled ukupnih rezervacija uvećanih koeficijentom troškova

	Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale prijavljene a nerešene štete				Iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta R_t^{IBNR}	Koeficijent za rezervaciju troškova u vezi sa rešavanjem štete	Ukupno rezervisane štete	Ukupno rezervisane nastale prijavljene a nerešene štete	Ukupno rezervisane nastale neprijavljene štete
		Ukupno broj	Ukupni iznos	Od toga broj rentnih šteta	Od toga iznos rentnih šteta					
		1	2	3	4	5	6	$7=6*(2+5)$	$8=6*2$	$9=6*5$
1	Osiguranje od posledica nezgode	17	16.242,00			26.284,14	1,017	43.249,08	16.518,11	26.730,97
2	Osiguranje motornih vozila	138	186.613,55			157.771,55	1,017	350.239,65	189.785,98	160.453,67
3	Ostala osiguranja imovine	2	2.121,00				1,017	2.157,06	2.157,06	0,00
4	Osiguranje autoodgovornosti	543	4.530.257,97	8	141.820,07	1.461.684,28	1,017	6.093.805,27	4.607.272,36	1.486.532,91
UKUPNO		700	4.735.234,52	8	141.820,07	1.645.739,97		6.489.451,06	4.815.733,51	1.673.717,55

Društvo je sa stanjem 31.12.2009. godine rezervisalo 700 nastalih prijavljenih šteta u iznosu 4.815.733.51 € (prosečno po šteti **6.879,61 €**).

I pored velikog broja rešenih šteta nije došlo do smanjenja rezervacija za štete nego naprotiv one su uvećane u odnosu na 2008 za 30.17%. Na taj način je Društvo poboljšalo performanse ali istovremeno

značajno pogoršalo finansijski rezultat te je poslovnu 2009 godinu završilo sa gubitkom u iznosu od 2.652.747,00 €. Politika Društva da ažurno rešava štete sa posebnim akcentom na što brže rešavanje starih šteta, posebno sudskih bila je dodatni razlog negativnog finansijskog rezultata. Potcenjenost rezervacija za sudske štete koje su bile rezervisane u 2008. godini a plaćene u 2009. godini prevaziđena je povećanjem rezervacija šteta.

U tabelama 6B i 6C prikazane su odvojeno plaćene redovne i sudske štete na dan 31.12.2009. godine a za koje je učinjena rezervacija 31.12.2008, radi boljeg sagledavanja učešća ovih vrsta šteta u ukupnim rezervacijama za nastale prijavljene a nerešene štete kao i radi celishodnijeg praćenja toka rešavanja ovih šteta.

Tabela 6B. – Pregled plaćenih redovnih šteta za koje je učinjena rezervacija 31.12.2008.

Vrsta osiguranja	REDOVNE ŠTETE					
	Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete Na dan 31.12.2008. godine			Od toga plaćeno do 31.12.2009. godine		
	Godina nastanka štete	Broj	Iznos	Godina nastanka štete	Broj	Iznos
AO	2003	1	408,00	2003	1	14025,00
	2004	3	10916,00	2004	0	0,00
	2005	11	29146,00	2005	7	13109,00
	2006	23	21085,00	2006	13	28023,00
	2007	40	89011,47	2007	18	28315,74
	2008	190	294863,69	2008	110	134377,60
AK	2007	9	30554,11	2007	4	31339,23
	2008	65	146185,00	2008	58	121195,55
N	2007	3	835,40	2007	2	848,40
	2008	16	7566,60	2008	16	8865,20
T	2007	1	2894,00	2007	1	1947,07
	2008	3	6058,80	2008	3	3944,07
DOM	2008	1	562,00	2008	1	632,00
PZO	2008	1	3000,00	2008	0	0,00
Ukupno:		367	643086,07		234	386621,86

Prosečno rezervisana redovna šteta na 31.12.2008. iznosila je 1.752 evra, a prosečno rešena šteta iz rezervacije na 31.12.2008. iznosila je 1.652 evra. Iako možemo da zaključimo da ukupna rezervacija nije potcenjena po vrstama osiguranja, za štete iz pojedinih godina iz tabele vidimo da je isplaćeno više nego što je rezervisano a za neke štete manje nego sto je rezervi. Na primer za 23 štete iz 2006. godine rezervisana je 21.085 evra. Od toga rešeno je 13 šteta u iznosu od 28.315,74 evra. Društo bi trebalo da vodi mesečnu RUN-OFF analizu da bi blagovremeno korigovalo negativna odstupanja.

Tabela 6C. - Pregled plaćenih sudskih šteta za koje je učinjena rezervacija 31.12.2008.

Vrsta osiguranja	SUDSKE ŠTETE					
	Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete Na dan 31.12.2008. godine			Od toga plaćeno do 31.12.2009. godine		
	Godina nastanka štete	Broj	Iznos	Godina nastanka štete	Broj	Iznos
AO	1996	3	19.211,00	1996	0	0,00
AO	1997	4	28.500,00	1997	1	21.338,57
AO	1998	1	6.000,00	1998	0	0,00
AO	1999	7	256.702,00	1999	2	48.564,08
AO	2000	7	56.324,98	2000	5	127.194,92
AO	2001	12	108.919,28	2001	4	22.421,37
AO	2002	22	305.682,01	2002	10	179.565,56
AO	2003	26	382.574,61	2003	10	98.954,98
AO	2004	33	565.982,41	2004	21	392.841,36
AO	2005	38	691.878,13	2005	20	389.069,11
AO	2006	59	594.559,14	2006	44	617.307,11
AO	2007	48	523.188,45	2007	20	159.390,33
AO	2008	17	121.103,75	2008	6	89.285,54
Ukupno:		277	3.660.625,76		143	2.145.932,93

Prosečno rezervisana sudska šteta na 31.12.2008. iznosila je 13.215 evra, a prosečno rešena šteta iz rezervacije na 31.12.2008. iznosila je 15.007 evra. Možemo da zaključimo da je rezervacija za sudske štete potcenjena za 14%. tako da je povećanje rezervacija šteta u 2009.godini za 30% dovoljno.

Tabela 7. Učešće rezervisanih šteta bez troškova u tehničkoj premiji

Vrsta osiguranja	Tehnička premija	Rezervisane nastale prijavljene a neriješene štete		Rezervisane nastale neprijavljene		Likvidirane sudske štete		Likvidirane redovne štete	
		Ukupno iznos	% učešća	Ukupno iznos	% učešća	Ukupno iznos	% učešća	Ukupno iznos	% učešća
1 Auto odgovornost	5.923.152,27	4.530.257,97	76,48%	1.461.684,28	24,68%	2.379.482,38	40,17%	2.408.943,64	40,67%
3 Auto kasko	1.380.143,38	186.613,55	13,52%	157.771,55	11,43%	—	—	1.391.101,94	100,79%
4 Imovina	254.222,54	—	—	—	—	—	—	86.461,28	34,01%
5 Nezgoda	164.990,51	16.242,00	9,84%	26.284,14	15,93%	—	—	149.296,40	90,49%
6 Osig. putnika	101.295,64	—	—	—	—	—	—	0,00	0,00%
7 Transport	36.836,80	—	—	—	—	—	—	5.891,14	15,99%
8 Opšta odgovornost	15.746,03	—	—	—	—	—	—	1.531,00	9,72%
9 Putno zdravstveno	53.997,77	—	—	—	—	—	—	2.216,98	4,11%
10 Osiguranje plovila	51.215,61	—	—	—	—	—	—	0,00	0,00%
11 Osiguranje domaćin.	62.059,88	2.121,00	—	—	—	—	—	6.559,45	10,57%
12 Pomorski kasko	554,02	—	—	—	—	—	—	62.904,00	11354,10%
UKUPNO:	8.044.214,45	4.735.234,52	58,87%	1.645.739,97	20,46%	2.379.482,38	29,58%	4.114.905,83	51,15%

Učešće rezervisanih nastalih prijavljenih a nerešenih šteta u tehničkoj premiji je 58.87%.

Učešće rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u tehničkoj premiji je 20.46%.

Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete -bez troškova) u tehničkoj premiji iznosi 79.32%.

Tabela 8. Učešće rezervisanih šteta u bruto premiji

Vrsta osiguranja	Bruto premija osiguranja	Iznos		Učešće u bruto premiji	
		Nastalih prijavljenih	Nastalih neprijavljenih	Nastalih prijavljenih	Nastalih neprijavljenih
1	2	3	4	5	6
AO+GO	7.758.910,50	4.607.272,36	1.486.532,91	59,38%	19,16%
Auto kasko	2.029.025,84	189.785,98	160.453,67	9,35%	7,91%
Imovina	398.958,74			0,00%	0,00%
Nezgodna	250.783,57	16.518,11	26730,97	6,59%	10,66%
Osiguranje putnika	132.690,12			0,00%	0,00%
Transport	47.154,12			0,00%	0,00%
Opšta odgovornost	21.730,65			0,00%	0,00%
Putno zdravstveno	91.258,70			0,00%	0,00%
Osiguranje plovila	67.088,82			0,00%	0,00%
Osiguranje domaćinstva	75.087,58	2.157,06		2,87%	0,00%
Pomorski kasko	758,93			0,00%	0,00%
Ukupno	10.873.447,57	4.815.733,51	1.673.717,55	44,29%	15,39%

Učešće rezervisanih (nastalih prijavljenih i nastalih neprijavljenih) šteta u bruto premiji je 59.68%.

Ocena stepena ažurnosti rešavanja i isplate šteta

Tabela 9. Stepen ažurnosti rešavanja i isplate šteta - štete u redovnom postupku

Vrsta osiguranja	Stepen ažurnosti - Štete u redovnom postupku					
	Broj šteta u obradi	Broj rešenih šteta	Broj pozitivno rešenih šteta	Broj isplaćenih šteta	Stepen ažurnosti rešavanja šteta (3:2)	Stepen ažurnosti isplate šteta (5:4)
1	2	3	4	5	6	7
AO	2547	2225	1999	1983	87,36%	99,20%
Nezgodna	379	362	292	292	95,51%	100,00%
Auto kasko	1207	1069	1037	1032	88,57%	99,52%
Pomorski kasko	2	2	2	2	100,00%	100,00%
Imovina	20	20	13	13	100,00%	100,00%
Transport	4	4	4	4	100,00%	100,00%
Domaćinstvo	20	18	13	13	90,00%	100,00%
Odgovornost	3	3	1	1	100,00%	100,00%
Putno zdrav	8	8	6	6	100,00%	100,00%
Σ	4.190	3.711	3.367	3.346	88,57%	99,38%

Tabela 10. Stepen ažurnosti rešavanja i isplate šteta - štete u sporu

Vrste osiguranja	Stepen ažurnosti - Štete u sporu					
	Broj šteta u obradi	Broj rešenih šteta Ukupno	Broj pozitivno rešenih šteta	Broj isplaćenih šteta	Stepen ažurnosti rešavanja šteta (3:2)	Stepen ažurnosti isplate šteta (5:4)
1	2	3	4	5	6	7
AO	436	223	176	172	51,15%	97,73%
Σ	436	223	176	172	51,15%	97,73%

Tabela 11. Stepen ažurnosti rešavanja i isplate šteta - štete ukupno (u redovnom postupku i štete u sporu)

Vrsta osiguranja	Stepen ažurnosti – Štete ukupno (štete u redovnom postupku i štete u sporu)					
	Broj šteta u obradi	Broj rešenih šteta Ukupno	Broj pozitivno rešenih šteta	Broj isplaćenih šteta	Stepen ažurnosti rešavanja šteta (3:2)	Stepen ažurnosti isplate šteta (5:4)
1	2	3	4	5	6	7
AO	2983	2448	2175	2155	82,07%	99,08%
Nezgodna	379	362	292	292	95,51%	100,00%
Auto kasko	1207	1069	1037	1032	88,57%	99,52%
Pomorski kasko	2	2	2	2	100,00%	100,00%
Imovina	20	20	13	13	100,00%	100,00%
Transport	4	4	4	4	100,00%	100,00%
Domaćinstvo	20	18	13	13	90,00%	100,00%
Odgovornost	3	3	1	1	100,00%	100,00%
Putno zdrav	8	8	6	6	100,00%	100,00%
Σ	4626	3934	3543	3518	85,04%	99,29%

Na osnovu tabela o stepenu ažurnosti može se zaključiti da Društvo u segmentu redovnih šteta (88.57%) i ukupno (85.04%) iskazuje visok procenat rešenih šteta što ukazuje da se radi o veoma solidnom Društvu. Međutim u segmentu šteta u sporu potrebno je i dalje ići na povećanje ažurnosti rešavanja šteta, gde je 51.15% rešenih od broja šteta u obradi, idući na vansudska poravnanja gde god je to moguće. U 2009. godini Društvo je rešilo veliki broj sudskih šteta.

Ocena ažurnosti likvidacije šteta

1. Vreme proteklo od prijave do rešavanja i isplate metodom slučajnog uzorka iz knjige šteta, kod obaveznog osiguranja, prikazano je u narednoj tabeli 12.

Tabela 12: Ocena ažurnosti likvidacije AO šteta

Šteta broj	Prijavljena	Likvidirana	Isplaćena	Broj dana od prijave do likvidacije	Broj dana od likvidacije do isplate	Broj dana od prijave do isplate
006/2009	14.01.2009.	23.01.2009.	06.02.2009.	9	14	23
074/2009	16.01.2009.	27.01.2009.	09.02.2009.	11	13	24
220/2009	02.02.2009.	06.02.2009.	23.02.2009.	4	17	21
259/2009	10.02.2009.	12.02.2009.	19.02.2009.	2	7	9
496/2009	24.03.2009.	06.04.2009.	14.04.2009.	13	8	21
683/2009	30.04.2009.	07.05.2009.	08.06.2009.	7	32	39
1000/2009	10.07.2009.	23.07.2009.	17.08.2009.	13	25	38
1056/2009	26.07.2009.	05.08.2009.	10.08.2009.	10	5	15
1179/2009	25.08.2009.	28.08.2009.	03.09.2009.	3	6	9
1700/2009	04.12.2009.	07.12.2009.	11.12.2009.	3	4	7

Kod obaveznog osiguranja prosečan broj dana od datuma prijave do datuma isplate šteta iznosi 20.6 na bazi datog uzorka. Možemo da konstatujemo da je ažurnost u isplati šteta zadovoljavajuća.

2. Vreme proteklo od prijave do rešavanja i isplate metodom slučajnog uzorka iz knjige šteta, kod kasko osiguranja, prikazano je u narednoj tabeli 13.

Tabela 13: Ocena ažurnosti likvidacije AK šteta

Šteta broj	Prijavljena	Likvidirana	Isplaćena	Broj dana od prijave do likvidacije	Broj dana od likvidacije do isplate	Broj dana od prijave do isplate
010/2009	14.01.2009.	21.01.2009.	27.01.2009.	7	6	13
021/2009	14.01.2009.	23.01.2009.	24.02.2009.	9	32	41
157/2009	24.02.2009.	24.02.2009.	11.03.2009.	0	15	15
208/2009	12.03.2009.	16.03.2009.	09.04.2009.	4	24	28
250/2009	26.03.2009.	26.03.2009.	10.04.2009.	0	15	15
372/2009	28.04.2009.	29.04.2009.	14.05.2009.	1	15	16
466/2009	27.05.2009.	28.05.2009.	15.06.2009.	1	18	19
527/2009	22.06.2009.	23.06.2009.	08.07.2009.	1	15	16
619/2009	27.07.2009.	27.07.2009.	03.08.2009.	0	7	7
1017/2009	16.11.2009.	19.11.2009.	23.12.2009.	3	34	37

Kod kasko osiguranja prosečan broj dana od datuma prijave do datuma isplate šteta iznosi 20.7 dana na bazi datog uzorka. Možemo da konstatujemo da je ažurnost u isplati šteta zadovoljavajuća.

8. Merodavni tehnički rezultat u 2009 godini

Merodavni tehnički rezultat bez efekata reosiguranja

Vrsta osiguranja	Prenosna tehnička premija 2008	Tehnička premija 2009	Prenosna tehnička premija 2009	Merodavna tehnička premija	Rezervisane štete 2008	Rešene štete 2009	Rezervisane štete 2009	Merodavne štete	Merodavni tehnički rezultat	Merodavni tehnički rezultat racio
1	2	3	4	5=2+3-4	6	7	8	9=7+8-6	10=5-9	11=9/5
Auto-odgovornost	2.919.773,70	5.923.152,28	2.813.537,64	6.029.388,34	4.686.071,30	5.134.741,68	6.093.805,27	6.542.475,65	-513.087,31	1,0851
Auto kasko	1.302.113,02	1.380.143,38	730.909,88	1.951.346,51	250.120,85	1.391.101,94	350.239,65	1.491.220,74	460.125,77	0,7642
Imovina	81.427,31	254.222,54	142.796,23	192.853,62	0,00	87.691,28	0,00	87.691,28	105.162,34	0,4547
Nezgodna	30.346,29	164.990,51	36.855,43	158.481,37	36.344,69	152.356,40	43.249,08	159.260,79	-779,42	1,0049
Osiguranje putnika	15.271,59	101.295,64	55.680,09	60.887,14	0,00	0,00	0,00	0,00	60.887,14	0,0000
Transport	1.858,92	36.836,80	14.830,91	23.864,81	8.952,52	5.891,14	0,00	-3.061,38	26.926,19	-0,1283
Pomorski kasko	2.644,17	554,02	267,14	2.931,05	0,00	62.904,00	0,00	62.904,00	-59.972,95	21,4613
Opšta odgovornost	13.161,59	15.746,03	7.190,31	21.717,30	0,00	1.531,00	0,00	1.531,00	20.186,30	0,0705
Putno zdravstveno	30.409,48	53.997,77	29.200,02	55.207,24	3.000,00	2.216,98	0,00	-783,02	55.990,26	-0,0142
Osiguranje plovila	16.866,31	51.215,61	22.566,33	45.515,58	0,00	0,00	0,00	0,00	45.515,58	0,0000
Domaćinstva	35.440,85	62.059,88	35.993,74	61.507,00	562,00	6.559,45	2.157,06	8.154,51	53.352,49	0,1326
UKUPNO:	4.449.313,23	8.044.214,45	3.889.827,73	8.603.699,95	4.985.051,36	6.844.993,87	6.489.451,06	8.349.393,57	254.306,38	0,9704

Merodavni tehnički rezultat sa efektima reosiguranja

Vrsta osiguranja	Prenosna tehnička premija 2008	Tehnička premija u samopridržaju 2009	Prenosna tehnička premija 2009	Merodavna tehnička premija	Rezervisane štete 2008	Rešene štete 2009	Bruto rezervisane štete 2009	Merodavne štete	Merodavni tehnički rezultat	Merodavni tehnički rezultat racio
1	2	3	4	5=2+3-4	6	7	8	9=7+8-6	10=5-9	11=9/5
Auto-odgovornost	2.919.773,70	5.749.486,40	2.813.537,64	5.855.722,46	4.011.134,93	4.800.183,00	5.080.808,26	5.869.856,33	-14.133,87	1,0024
Auto kasko	1.302.113,02	1.380.143,38	730.909,88	1.951.346,52	250.120,85	1.391.101,94	350.239,65	1.491.220,74	460.125,78	0,7642
Imovina	7.964,77	53.958,31	-27.034,14	88.957,22	0,00	23.572,21	0,00	23.572,21	65.385,01	0,2650
Nezgodna	76.027,36	320.254,47	121.735,54	274.546,29	39.344,69	154.573,38	43.249,08	158.477,77	116.068,52	0,5772
Transport	1.858,92	34.948,70	14.742,87	22.064,75	8.952,52	5.891,14	0,00	-3.061,38	25.126,13	-0,1387
Pomorski kasko	2.644,17	554,02	267,14	2.931,05	0,00	62.904,00	0,00	62.904,00	-59.972,95	21,4613
Opšta odgovornost	13.161,59	7.563,91	7.190,31	13.535,19	0,00	1.531,00	0,00	1.531,00	12.004,19	0,1131
Osiguranje plovila	0,59	13.709,66	-8.637,11	22.347,36	0,00	0,00	0,00	0,00	22.347,36	0,0000
Domaćinstva	35.440,85	58.209,24	35.993,74	57.656,35	562,00	6.559,45	2.157,06	8.154,51	49.501,84	0,1414
UKUPNO:	4.358.984,97	7.618.828,09	3.688.705,88	8.289.107,17	4.310.114,99	6.446.316,12	5.476.454,05	7.612.655,18	676.451,99	0,9184

8. Stanje garantne rezerve Društva

Garantnu rezervu čine:

1. Osnovni kapital	4.829.695,00
2. Rezerve iz dobiti	-
3. Dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, najviše do 50%	-
4. Dio neraspoređene dobiti tekuće godine, najviše do 50%, pod uslovom da taj iznos ne prelazi prosječnu vrijednost neto dobiti ostvarene u posljednje tri godine i da ne prelazi 25% iznosa garantne rezerve	-
5.Revalorizacione rezerve	114.411,00
Gubitak tekuće godine	-2.672.487,78
Ukupno garantne rezerve	2.271.618,22 €

U skladu sa čl.92 I 93 Zakona o osiguranju iznos novčanog iznosa kapitala što u našem slučaju iznosi 2.250.000€. Po dobijenom rezultatu garantna rezerva je veća za **21.618,22 €** od minimalnog iznosa novčanog kapitala.

DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA GARANTNE REZERVE

Sredstva garantne rezerve Društva su sačuvana kroz:

- dugoročno oročene depozite u iznosu od	587.328,00
- obveznice PIO dugoročne	169.878,00
UKUPNO	757.206,00

U skladu sa članom 93 Zakona o osiguranju društvo za osiguranje je dužno da najmanje 1/3 sredstava osiguranja od utvrđenih garantnih rezervi iz člana 92 zakona deponuje i ulaže u oblike imovine iz člana 90 zakona. U konkretnom slučaju iznos sredstava 1/3 garantne rezerve pokriven je oblicima aktive predviđenim podzakonskom regulativom.

Doprinos Garantnom fondu

Doprinos Garantnom fondu kod Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore iznosi **399.196,15 €** i pravilno je obračunat.

ZAKLJUČNO MIŠLJENJE

1. Ukupna bruto premija osiguranja u 2009 godini iznosila je 10.873.447,57 EUR i manja je za 4.26% u odnosu na 2008 godinu. Na ovo smanjenje premije uticala je ne samo globalna finansijska kriza već i preregistracija vozila u Srbiji koja su imala polise osiguranja Sava Montenegro. Međutim, Društvo treba da analizira i druge razloge smanjenja premije kako bi prevazišlo taj problem u narednom periodu.
2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Obračunati režijski dodatak iznosi 2.730.036,05 eura. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose 5.663.224,67 EUR i za 2.933.188,62 EUR su veći od režijskog dodatka, odnosno za 107,4% . Iako je ovaj previsoki iznos troškova sprovođenja osiguranja dobrim delom objektivno uslovljen zbog oštro izražene nelojalne konkurencije na tržištu osiguranja, Društvo bi u narednom periodu trebalo da racionalnije upravlja ovim troškovima dovodeći ih na razumnu meru. Mora se konstatovati da je veliko probijanje režijskog dodatka, koje bi, ako se ovakav trend nastavi negativno uticalo na sigurnost poslovanja Društva. Društvo bi moralo da poveća portfelj i smanji troškove sprovođenja osiguranja. Smanjenje troškova sprovođenja osiguranja pozitivno će uticati na finansijski rezultat Društva.
3. Društvo ima garantnu rezervu 2.271.618,22 € koja je veća od minimalnog iznosa osnovnog kapitala za 21.618,22 €. Obračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala odnosno **2.250.000 evra**. Garantna rezerva je veća od margine solventnosti pa možemo da zaključimo da je Društvo solventno.

Budući da je bilo izvesno da će Društvo završiti poslovnu godinu sa gubitkom, te je postojala opasnost da bude ugrožen minimalni iznos osnovnog kapitala u narednom periodu, a time i sigurnost poslovanja, po nalogu ovog ovlašćenog aktuara početkom decembra meseca, Skupština akcionara Društva je donela Odluku br. 005-911/1 od 23.12.2009. godine o dokapitalizaciji, koja zbog spore administrativne procedure nije realizovana u decembru već u januaru mesecu 2010. godine. Na taj način dokapitalizacijom u iznosu od 3.000.135,71 evra Društvo je rešilo taj problem .

4. Na dan 31.12.2009. godine Društvo nema pokriva tehničke rezerve propisanim oblicima aktive u iznosu od **2.190.481,78** odnosno **18,6 %**. Ovo je generalni problem tržišta osiguranja u regionu kao posledica globalne finansijske krize. Realizovanom dokapitalizacijom u januaru 2010. godine u iznosu od 3.000.135,71 evra Društvo je rešilo ovaj problem.
5. Društvo je u 2009. godini sprovodilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je doneo nadležni organ Društva po pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara i na taj način obezbedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje. Društvo je uvelo veći broj novih, atraktivnih proizvoda osiguranja da bi obezbedilo bolju konkurentsku poziciju na tržištu osiguranja, a time i povećalo portfelj osiguranja.
7. Društvo sprovodi osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, sa savremenim i pouzdanim softverima.
8. Ispoljene probleme u vodjenju stroge evidencije polisa Društvo je dobrim delom rešilo. Preporuka Društvu je da ubrza taj proces kako bi se izbegle moguće neregularnosti.
9. Društvo je dostiglo zadovoljavajući stepen ažurnosti u likvidaciji redovnih šteta. Potrebno je podići navedeni stepen ažurnosti u likvidaciji sudskih šteta.
10. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom društva, po metodi „pro rata temporis“.

11. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i regulativom Crne Gore u iznosu 6.489.451,06 EUR. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete) u tehničkoj premiji iznosi 79,32% što odgovara aktuarskim standardima evropske prakse. Ovako visok iznos rezervisanih šteta izdvaja Društvo na tržištu osiguranja Crne Gore kao solidnog osiguravača kome je cilj blagovremena isplata šteta iako je pri tome značajno pogoršalo poslovni rezultat.

Društvo je po Pravilniku obračunalo rezerve za izravnjanje rizika u iznosu od 13.233,72 evra.

Visok iznos rezervacija šteta kao i visok procenat rešenih starih i tekućih šteta govori da je reč o Društvu čiji je cilj da poboljša svoje performanse obelodanjujući pri tome realnost rezultata svog poslovanja.

Možemo konstatovati da se radi o Društvu koje želi da ispravi nagomilane probleme iz prethodnog perioda, kako bi svoje poslovanje zasnovalo na poštovanju aktuarskih i računovodstvenih standarda.

12. Ukupni tehnički rezultat u 2009 je pozitivan. Međutim za grane osiguranja gdje je negativan tehnički rezultat, potrebno je preispitati tarifu premija i ukoliko je potrebno korigovati je. Negativan tehnički rezultat kod osiguranja autoodgovornosti je objektivno uslovljen budući da je tarifa potcenjena, a regulisana je od strane države.

13. Društvo je u poslovnoj 2009. godini ostvarilo gubitak iz poslovanja u iznosu od 2.672.487,78 €.

14. Izračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala za vrste osiguranja kojima se Društvo bavi (2.250.000,00 Eura). Iznos Garantne rezerve je veći od margine solventnosti.

Na osnovu svega napred izloženog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara, a imajući u vidu da je Društvo izvršilo dokapitalizaciju u januaru mesecu 2010. godine u iznosu od 3.000.000,00€, čime je rešen problem ugroženosti sigurnog poslovanja Društva, dajem pozitivno mišljenje na finansijski izveštaj Društva za poslovnu 2009. godinu.

U Podgorici, 04.03.2010. godine

Ovlašćeni aktuar
Ovl.broj 9232

prof.dr Jelena Kočović

Na zahtev AD za osiguranje Sava Montenegro Podgorica a na osnovu člana 96. Stav 2. i 198 stav 3. Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ broj 78/06) i Uputstva o načinu utvrđivanja margine solventnosti („Službeni list RCG“ broj 24/07), dajem

**OCENU SOLVENTNOSTI AD ZA OSIGURANJE
SAVA MONTENEGRO PODGORICA
NA DAN 31.12.2009**

OPŠTI DEO

1. Naziv i sjedište Društva
AD za osiguranje Sava Montenegro Podgorica
2. Ovlašćeno i odgovorno lice za zastupanje organizacije za osiguranje
Nebojša Šćekić, dipl. ecc. – izvršni direktor
3. Vrste osiguranja za koje je Društvo registrovano
 - Sve vrste neživotnih osiguranja
4. Dokumenta na osnovu kojih je data ocena
 - Bilansi uspeha na dan 31.12.2009. godine, 31.12.2008 godine i 31.12.2007. godine;
 - Bilansi stanja na dan 31.12.2009. godine, 31.12.2008. godine i 31.12.2007. godine;
 - Mišljenje ovlašćenog aktuara na godišnji obračun i godišnji račun o poslovanju za 2007, 2008 i 2009. godinu.

OCENA SOLVENTNOSTI OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA

I Obračun margine solventnosti

Saglasno Uputstvu o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti (tačka 4.2.), u nastavku je dat obračun margine solventnosti metodom premijske osnove i metodom osnovne šteta.

a. Obračun margine solventnosti metodom premijske osnove baziran je na sledećim podacima:

1. Bruto premija osiguranja (bez poreza) za 2009. godinu: **10.873.447,57 €**

2. Ukupna premija osiguranja u samoprdržaju za 2007, 2008 i 2009 godinu:

$$9.727.321,00 + 10.671.006,36 + 10.264.181,22 = \mathbf{30.662.508,58 \text{ €}}$$

3. Ukupna premija osiguranja (bez poreza) za 2007, 2008 i 2009 godinu:

$$10.171.027,00 + 11.357.322,15 + 10.873.447,57 = \mathbf{32.401.796,72 \text{ €}}$$

R.br.	Vrsta osiguranja	Ukupna premija osiguranja (bez poreza) za poslednjih 12 meseci	Koeficijent	Premija za poslednjih 36 meseci			Keoficijent saos. i reos. k≥0.5 8=7/5	Margina solventnosti 9=3*4*8
				Ukupna	Saosiguranja i reosiguranja	U samopridržaju		
1	2	3	4	5	6	7=5-6		
Neživotna osiguranja								
1	Iznos do 10 miliona €	10.000.000,00	0,18				0,9463	1.703.378,24
2	preostali iznos	873.447,57	0,16					132.249,92
3	Ukupno(1+2)	10.873.447,57		32.401.796,72	1.739.288,14	30.662.508,58		1.835.628,16

b. Obračun margine solventnosti metodom osnove šteta baziran je na sledećim podacima:

1. Prosečan iznos merodavnih šteta za poslednje tri god. (2007, 2008 i 2009):

Merodavne štete na kraju 2007. godine:

$$3.843.560,83 + 3.357.719,95 - 2.349.461,00 - 60.757,00 = \mathbf{4.791.062,78\text{€}}$$

Merodavne štete na kraju 2008. godine:

$$6.006.347,42 + 221.201,20 + 4.985.051,34 - 3.357.719,95 - 81.845,00 = \mathbf{7.773.035,00\text{ €}}$$

Merodavne štete na kraju 2009. godine:

$$6.494.388,21 + 82.802,37 + 6.489.451,06 - 4.985.051,34 - 131.392,87 = \mathbf{7.950.197,43}$$

Prosečan iznos merodavnih šteta za poslednje tri godine (2007, 2008, 2009): **6.838.098,40 €.**

2. Merodavne štete u samoprdržaju na kraju 2009. godine:

$$(6.494.388,21 + 82.802,37 - 398.677,75) + 5.618.820,55 - 4.310.114,37 - 131.392,87 = \mathbf{6.694.895,59\text{ €}}$$

R.br.	Vrsta osiguranja	Prosječan iznos mjerodavnih šteta za poslednje tri god	Koeficijent	Štete za poslednjih 12 meseci			Keoficijent saos. i reos. k≥0.5	Margina solventnosti
				Ukupna	Saosiguranja i reosiguranja	U samopridržaju		
1	2	3	4	5	6	7=5-6	8=7/5	9=3*4*8
Neživotna osiguranja								
1	Iznos do 7 miliona evra	6.838.098,40	0,26				0,8424	1.497.630,35
2	preostali iznos		0,23					
3	Ukupno(1+2)	6.838.098,40		7.947.817,19	1.252.921,60	6.694.895,59		

Na osnovu tačke 4.2. Uputstva o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti, margina solventnosti bi bila veći iznos od iznosa dobijenih primenom navedenih metoda tj. u konkretnom slučaju – iznos dobijen primenom metode premijske osnove od **1.835.628,16€**. Međutim, kada je izračunata margina solventnosti manja od zakonom propisanog osnovnog kapitala društva za osiguranje, shodno tački 4.3. Uputstva o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti, za marginu solventnosti se uzima iznos osnovnog kapitala društva, propisan članom 21. Zakona o osiguranju, od **2.250.000,00 €**.

II Struktura garantne rezerve društva na dan 31.12.2009. godine

Garantnu rezervu čine:

1. Osnovni kapital	4,829.695,00
2. Rezerve iz dobiti	-
3. Dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, najviše do 50%	-
4. Dio neraspoređene dobiti tekuće godine, najviše do 50%, pod uslovom da taj iznos ne prelazi prosječnu vrijednost neto dobiti ostvarene u posljednje tri godine i da ne prelazi 25% iznosa garantne rezerve	-
5.Revalorizacione rezerve	114.411,00
Gubitak tekuće godine	-2.672.487,78
Ukupno garantne rezerve	2.271.618,22 €

MIŠLJENJE

Saglasno članu 98. Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ broj 78/06) i tačke 4.5. Uputstva o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti („Službeni list RCG“ broj 24/07), imajući u vidu da je na dan 31.12.2009. godine iznos garantne rezerve veći od iznosa margine solventnosti, može se konstatovati da AD za osiguranje Sava Montenegro Podgorica ispunjava propisane zahtjeve solventnog poslovanja osiguravajućih kompanija u Crnoj Gori.

Podgorica, 04.03.2010

OVLAŠĆENI AKTUAR

ovl.broj 9232

prof.dr Jelena Kočović

MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA NA SPROVOĐENJE POLITIKE SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA U PERIODU 01.01. – 31.12.2009. GOD

1. Postupanje u skladu sa aktima društva i visina samoprdržaja

Društvo za osiguranje Sava Montenegro a.d. (u daljem tekstu: Društvo) je u periodu 01.01. do 31.12.2009. godine obezbedilo reosiguravajuće pokriće za svoj portfelj.

Uvidom u podatke društva utvrđeno je da je saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samoprdržaja Društvo izvršilo pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja.

Tabela maksimalnog samoprdržaja Društva je u posmatranom periodu ostala nepromenjena, ali je uvećana u odnosu na prethodni period. Iznos samoprdržaja iskazan u navedenoj tabeli, po vrstama osiguranja, Društvo je utvrdilo standardnim aktuarskim metodama imajući u vidu strukturu i razvijenosti portfelja, izloženost riziku, garantnu i tehničke rezerve, tehničke rezultate, iskustvo iz prethodnog perioda i druge merodavne faktore. Postupajući na navedeni način Društvo je postupilo u skladu sa Odlukom o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja i ukupnom iznosu samoprdržaja Društva.

2. Saosiguranje i reosiguranje

U 2009. godini, Društvo je obezbedilo reosiguravajuće pokriće kod reosiguravača Sava Re d.d. iz Ljubljane za rizike po tarifama za osiguranje imovine, osiguranje od zemljotresa, kargo osiguranje, osiguranje odgovornosti vlasnika plovila, osiguranje autoodgovornosti i kasko osiguranje. Udeo reosiguravača u štetama u posmatranom periodu iznosi 398.677,75 evra.

Pregled ugovora o reosiguranju, sa osnovnim elementima (reosiguravač, tip ugovora, rizici pokriveni ugovorom, limit ugovora i visina samoprdržaja) je dat u Prilogu ovog mišljenja.

3. Analiza reosiguranih rizika i bordero premija i šteta

Analiza reosiguranih rizika po vrstama reosiguravajućeg pokrića za period 01.01. do 31.12.2009. godine data je u Tabeli br. 1.

Tabela br. 1: Analiza reosiguranih rizika po vrstama osiguranja

Redni broj	Vrsta osiguranja	Tip ugovora o reosiguranju	Aktiviranje ugovora	Limit pokrića
1	Imovina – sekcija 1 (Požar – civil i industrija, dopunski rizici, domaćinstvo)	Reosiguranje viška rizika (ekscedentno) i kvotno reosiguranje	Automatski i uz prethodnu prijavu	4.875.000,00 po jednom osiguranom slučaju
2	Imovina – sekcija 1 (Provalna krađa i razbojništvo)	Reosiguranje viška rizika (ekscedentno) i kvotno reosiguranje	Automatski i uz prethodnu prijavu	375.000,00 evra po jednom osiguranom slučaju

3	Imovina – sekcija 2 (Lom mašina, izgradnja objekata, odgovornost)	Reosiguranje viška rizika (ekscedentno) i kvotno reosiguranje	Automatski i uz prethodnu prijavu	1.000.000,00 evra po jednom osiguranom slučaju
5	Zemljotres	Kvotno reosiguranje	Automatski i uz prethodnu prijavu	5.000.000,00 evra po jednom osiguranom slučaju
4	Odgovornost vlasnika plovila, kargo, prevoznička odgovornost, prevoz novca	Kvotno reosiguranje	Automatski i uz prethodnu prijavu	Odgovornost vlasnika plovila 200.000,00 evra po jednom osiguranom slučaju, ostalo 150.000,00 po pošiljci
5	Autoodgovornost I kasko osiguranje	Reosiguranje viška štete	Automatski	Godišnji agregat 1.500.000,00 evra

Analiza ekscedentnih ugovora o reosiguranju, koja uključuje sume osiguranja reosiguranih rizika izdvojeni deo u samopridržaju je data u tabeli br.2.

Tabela br. 2: Analiza rizika u ekscedentnom i kvotnom reosiguranju

Redni broj	Vrsta osiguranja	Ukupna suma osiguranja reosiguranih rizika	Raspodela suma osiguranja	
			Društvo	Reosigurani deo
1	Požar Dopunski rizici	209.836.598,85 2.496.454,02	34.788.848,68 692.179,84	175.047.750,17 1.804.274,18
2	Zemljotres	16.375.454,60	818.772,75	15.556.681,85
3	Lom mašina	10.880.120,30	1.209.753,03	9.670.367,27
4	Provalna krađa i razbojništvo	3.130.856,47	696.142,58	2.434.713,89
5	Paket domaćinstva	8.622.062,00	3.448.824,80	5.173.237,20
6	Kargo	625.982,00	212.833,88	413.148,12
7	Prevoznička odgovornost	1.900.000,00	627.000,00	1.273.000,00

Društvo vodi bordero premija i šteta uredno, što omogućava i adekvatno iskazivanje u poslovnim knjigama Društva.

Društvo je zaključilo i reosiguranje MKO (zelene karte) preko Udruženja osiguravača Srbije i po tom osnovu Sava Montenegro ima obavezu u iznosu 93.490,01 evra.

Fakultativno reosiguranje

1. Ugovor o reosiguranju objekata u izgradnji (Bitermo MNG)

Ukupna suma osiguranja (materijalne štete)	9.385.837,00
Franšiza (materijalne štete)	10%, minimalno 10.000,00 evra
Ukupna suma osiguranja (zemljotres)	9.385.837,00
Franšiza (zemljotres)	187.717,00 evra
Limit pokrića (odgovornost izvođača radova)	100.000 evra (po događaju), 200.000 evra (agregat)

Franšiza (odgovornost izvođača radova) 10%, minimalno 250,00 evra

Udeo reosiguravača 88,01%

Provizija 18%

2. Kvotni ugovor o reosiguranju prevoznicke odgovornosti (DS Transport)

Limit pokrića 100.000,00

Udeo reosiguravača 50%

Provizija 15%

3. Ugovor o reosiguranju imovine (Hotel Maestral)

Ukupna suma osiguranja 29.791.000,00

Udeo reosiguravača 82,38%

Provizija 15%

4. Ugovor o reosiguranju – svi rizici (Erste Bank)

Ukupna suma osiguranja (materijalne štete) 25.000.000,00

Limit pokrića (ostali rizici) 5.000.000,00

Udeo reosiguravača 100%

Provizija 15%

5. Ugovor o reosiguranju profesionalne odgovornosti advokata (Vuleković)

Limit pokrića 100.000,000 (po događaju)

Udeo reosiguravača 50.000,00 evra (po događaju)

6. Ugovor o reosiguranju objekata u izgradnji (Adriatic Properties)

Ukupna suma osiguranja (materijalne štete) 16.624.469,00

Franšiza (materijalne štete) 10%, minimalno 10.000,00 evra

Ukupna suma osiguranja (zemljotres) 16.624.469,00

Franšiza (zemljotres) 332.489,00 evra

Limit pokrića (odgovornost izvođača radova) 100.000 evra (po događaju),
200.000 evra (agregat)

Franšiza (odgovornost izvođača radova) 10%, minimalno 250,00 evra

Udeo reosiguravača 93,23%

Provizija 18%

7. Ugovor o reosiguranju objekata u izgradnji (Bitermo MNG)

Ukupna suma osiguranja (materijalne štete) 7.000.000,00

Franšiza (materijalne štete) 10%, minimalno 10.000,00 evra

Ukupna suma osiguranja (zemljotres) 7.000.000,00

Franšiza (zemljotres) 140.000,00 evra

Udeo reosiguravača 83,93%
Provizija 18%

4. Merodavni tehnički rezultat

Merodavni tehnički rezultat Društva u periodu 01.01.do 31.12.2009. godine, bez efekata reosiguranja iznosi 97,02%, a sa efektima reosiguranja 91,82%.

Vrsta osiguranja	Merodavni tehnički rezultat bez efekata sa/reosiguranja	Merodavni tehnički rezultat sa efektima sa/reosiguranja
Autoodgovornost	-548.683,68	-50.331,58
Auto kasko	498.230,96	498.230,97
Imovina	105.162,34	65.385,01
Nezgoda	-916,02	115.931,92
Transport	26.926,19	25.126,13
Pomorski kasko	-59.972,95	-59.972,95
Opšta odgovornost	20.186,30	12.004,19
Osiguranje plovila	45.515,58	22.347,36
Domaćinstva	53.360,50	49.509,85
Ukupno	139.809,22	678.230,88

Mišljenje je dato na bazi knjigovodstvenih i statističkih podataka Društva i borderoa premija i šteta.

Na osnovu prethodno navedenog daje se pozitivna ocena na sprovođenje politike saosiguranja i reosiguranja u periodu 01.01.do 31.12. 2009. godine.

U Podgorici, 04.03.2010.god

OVLAŠĆENI AKTUAR

**PRIOLOG MIŠLJENJA OVLAŠĆENOG AKTUARA NA SPROVOĐENJE
POLITIKE SAOSIGURANJA I REOSIGURANJA U PERIODU 01.01.DO
31.12.2009. GODINE**

1. Ugovor o proporcionalnoj raspodjeli kvote i višku rizika kod osiguranje imovine

Reosiguravač: Sava Re d.d Ljubljana

Pokriveni rizici:

Sekcija 1

- a. Požar (civil i industrija) i dopunske opasnosti
- b. domaćinstvo
- c. Provalna krađa i razbojništvo

Sekcija 2

- a. Lom mašina i neke druge opasnosti
- b. Osiguranje objekata u izgradnji i montaži i odgovornost izvođača radova
- c. Elektronska oprema

Limiti:

Sekcija 1 - 13 linija od 375.000,00 evra (ukupno 4.875.000,00 evra) po riziku, ali za provalnu krađu 3 linije od 125.000,00 evra (ukupno 375.000,00 evra) po riziku.
Sekcija 2 – 8 linija od 125.000,00 evra (ukupno 1.000.000,00 evra) po riziku

Samopridržaj:

R.br.	Vrsta osiguranja	Visina samopridržaja u eurima
1.	Požar – Civili - osnovni rizici - dopunski rizici	150.000,00 50.000,00
2.	Požar – industrija/II - osnovni rizici - dopunski rizici	150.000,00 50.000,00
3.	Lom mašina /iii/1./	50.000,00
4.	Lom mašina /III/2;3/	50.000,00
5.	Provalna krađa i razbojništvo /IV/	50.000,00
6.	Elektronski računari /XVII/	50.000,00
7.	Građevinski objekti u izgradnji	50.000,00
8.	Objekti u montaži	50.000,00
9.	Ostale vrste osiguranja (fakultativno)	50.000,00

2. Ugovor o proporcionalnoj raspodjeli kvote za osiguranje od zemljotresa

Reosiguravač: Sava Re d.d Ljubljana

Pokriveni rizici: zemljotres

Kvota: 95%

Limit: 5.000.000,00 evra po jednom osiguranom slučaju

3. Ugovor o višku štete kod autoodgovornosti i auto kaska

Reosiguravač: Sava Re d.d Ljubljana

Pokriveni rizici:

- a. Autoodgovornost
- b. Auto kasko

Limits: godišnji agregat 1.500.000,00 evra

Samopridržaj:

R.br.	Vrsta osiguranja	Visina samopridržaja u eurima
1.	Autoodgovornost	75.000,00
2.	Auto kasko	75.000,00

4. Ugovor o proporcionalnoj raspodjeli kvote kod osiguranja plovila

Reosiguravač: Sava Re d.d Ljubljana

Pokriveni rizici:

Sekcija 1

- a. Odgovornost vlasnika plovila za štete pričinjene trećim licima
- b. Kargo
- c. Prevoznička odgovornost
- d. Špediterska odgovornost
- e. Novac u prevozu

Kvote:

- a. Odgovornost vlasnika plovila 75%
- b. Kargo 66%
- c. Prevoznička odgovornost 67%
- d. Špediterska odgovornost 67%
- d. Novac u prevozu 67%

Limiti:

a. Odgovornost vlasnika plovila	200.000,00 po os. slučaju
b. Kargo	150.000,00 po pošiljci
c. Prevoznačka odgovornost	150.000,00 po pošiljci
d. Špediterska odgovornost	150.000,00 po os. slučaju
d. Novac u prevozu	150.000,00 po pošiljci

Samoprdržaj:

R.br.	Vrsta osiguranja	Visina samoprdržaja u eurima
1.	Međunarodni kargo	50.000,00
2.	Domaći kargo	50.000,00
3.	Pomorski kasko i odgovornost	50.000,00